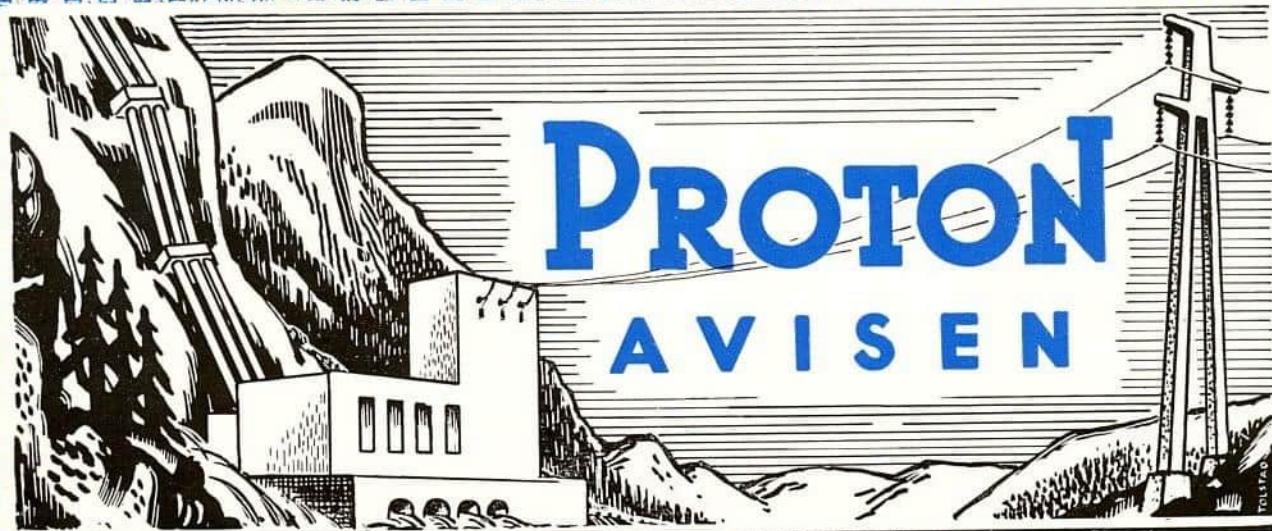

PROTON

AVISEN

Mr. 4
Des. 1956
8 arg.

Alvorlige tider!

Det stilles store krav til hver enkelt av oss. Vi må underordne oss helheten samtidig som vi hevder individets rett. Alvorlige tider krever sambold og besindighet parret med beslutsom handlekraft.

Wig.

PROTON-AVISEN

NR. 4 – 8. årg. Des. 1956

Bedriftsblad for arbeidere og funksjonærer i firmaet og dets datterselskaper

Utgiver: Aksjeselskapet Proton, Rosenskrantzgt. 11, Oslo. Ekspedisjon i Reklameavdelingen.

Redaktører: Arne Pran og Per Wigboldus · Faste medarbeidere: Bj. Lyngvåg, Bergen og Arnfinn Johnsen, Trondheim

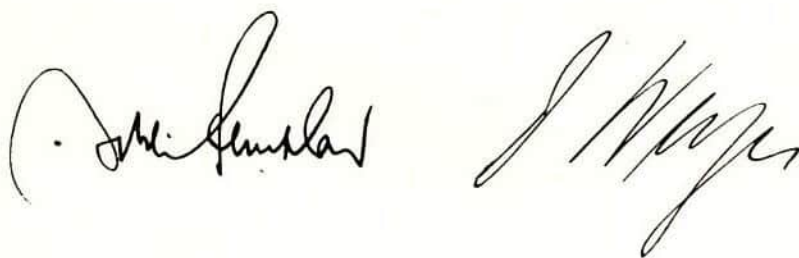
Vi nærmer oss slutten av året 1956. I vår egen lille verden har forholdene artet seg omtrent som i de forutgående år, med litt framgang på enkelte avdelinger eller grupper, litt tilbakegang på andre, men for hele firmaet under ett en ikke ubetydelig framgang særlig hva bestillingsinngangen angår. Vi har fått flere oppdrag som både hva teknikk og størrelse angår er bemerkelsesverdige og gir uttrykk for et markert tillitsforhold fra kundenes side. Nærmere bekjentgjørelse herom vil komme enten i Proton Avisen eller i våre nye Interne Meddelelser.

Vår egen produksjon i Østfold, Oslo og Trondheim har også arbeidet seg videre fram bl. a. ved opptagelse av nye produkter. Det vil bli lagt øket vekt på denne vår del av virksomheten.

Denne optimistiske betraktning kan vi dessverre ikke anvende på Verden som sådan. Hendelser i årets siste måneder har slått oss med gru og har utsløret vist oss at den trygghet vi alle lengter etter nok er langt fra å være til stede. Men når selv ikke Ungarns folk ga seg over, men har beholdt håpet om en lykkeligere framtid, er det enda større grunn for oss andre tross alt å se fortrøstningsfullt på utviklingen i årene framover.

Med dette håp vil vi takke for det året som snart vil utløpe, for den innsats som er gjort og for den samarbeidsånd som er vist og ønsker alle og hver enkelt

EN GOD JUL OG ET GODT NYTTÅR!

De tre messene

En julefortelling fra *Lettre de mon Moulin*

oversatt av P. Wigholm

I

»To kalkuner fylt med trøffler, Garrigou?»

»Ja, Deres velærverdighet, to praktfulle kalkuner, proppet med trøffler. Jeg vet det, for jeg har selv hjulpet til med å fylle dem. Vi trodde nesten skinnet skulle sprekke, da de ble stekt, så fulle er de.»

»Jesus Maria! Og jeg som er så glad i trøffler! Rekk meg messeskjorten, Garrigou . . . Og hva så du foruten kalkunene ellers på kjøkkenet?»

»Å, allskens deilige saker! Fra klokken var tolv, har vi ikke gjort annet enn å ribbe kapuner, fasaner og tiur. Over alt fyker fjærene . . . Og så henter de i fiskedammen ål, fete karper, ørret . . .»

»Hvor store sa du ørretene var, Garrigou?»

»Så store . . . Deres velærverdighet . . . Enorme! . . .»

»Å, Gud! Jeg ser dem allerede foran meg! . . . Har du nå fylt vin i messekanen?»

»Ja, Deres velærverdighet, vinen er i kannen . . . Men den er, ved Gud, ikke så god som den dere skal drikke når dere kommer fra midnattsmessen. Hvis dere hadde sett inn i spisesalen på slottet! Alle de funklende karaflene fulle av vin i alle farger . . . Og sølvbestikkene, de siselerte bordoppsatsene, blomstene, lysekronene! Et slikt julebord er aldri før blitt gitt. Markien har innbudt alle de adelige i nabolaget. Det kommer til å være minst firti til bords, foruten amtmannen og amtsskriveren . . . Å hvor heldige dere er, Deres velærverdighet, som kan delta ved dette bord. Bare ved at jeg har snust på kjøkkenet er den herlige duften av kalkun med trøffler blitt sittende i nesen på meg. Ahhh!»

»Nå, nå, min sønn. Vi må akte oss for nytelsens synd, særlig i denne natt da Kristus ble født . . . Fort deg nå og tenn lysene og ring messen inn. Det nærmer seg midnatt. Vi må ikke bli forsinket . . .!»

Denne samtalen fant sted julaften i det nådens år ettusen sekhundre og så og så mellom Hans velærverdighet domherre Balaguère, tidligere prior for barnabiterne, nå kapellan for adelen fra Trinquelague, og hans lille messegutt Garrigou, eller i det minste den han holdt for å være Garrigou. Det må nemlig vites at djevelen i denne natt hadde antatt den unge messeguttens runde ansikt og uferdige trekk, for at han om så lettere skulle kunne føre den ærverdige fader ut i fristelse og få ham til å synde forferdelig mot måteholdenhetens bud. Mens altså den formodede Garrigou (hm! hm!) av livsens krefter trakk i klokkestrengen i kapellet på godset, iførte Hans velærverdighet seg messehagel i det lille sakristiet på slottet og, i ånden allerede forvirret av de gastronomiske skildringer han hadde nydt, mumlet han gjentatte ganger fremfor seg:

»Stekte kalkuner . . . fete karper . . . og så store ørret!»

Ute blåste nattevinden og bar klokkeklangen i alle retninger. I skråningene opp til Mont Ventoux, på hvis topp de gamle tårnene til Trinquelague raget opp,

så man ensomme lys. Det var forpakterfamiliene, som ville høre midnattsmessen ved slottet. I klynger på fem og seks klatret de syngende oppover mot toppen med familiefaren som bar lykten i hånden i spissen, fulgt av kvinnene kledd i store brune kåper, under disse barna smygende inntil dem sökende etter beskyttelse. Til tross for nattetiden og kulden marsjerte de brave menneskene lystig avsted, for som i alle år ventet dem etter messen det dekkede bordet i slottskjøkkènet. Fra tid til annen lyste speilglassrutene i en herskkelig karét fulgt av fakkelbærere, opp i måneskinnet, eller et muldyr klatret med lys bjelleklang oppetter den steile veien. I det skimrende lyset fra lyktene kjente forpakterne igjen amtmannen og hilste ham idet han dro forbi:

»God aften, god aften, herr amtmann!»

»God aften, god aften, kjære folk!»

Natten var klar; stjernene gnistret i kulden; en frisk nordenvind virvlet tørre, lette isnåler mot kåpene og bekreftet trofast regelen om hvit jul. Helt oppe på toppen så de vandrende slottet med dets utallige tårn og kupler, målet. Klokkestolen til kapellet lyste mot den mørke nattehimmelen, og tusen små lys funklet i alle vinduene og beveget seg mens de flakket opp og forsvant igjen. Mot bygningens mørke bakgrunn lignet de gnistene i asken av utbrent papir.

På den annen side av fallbroen og utfallsporten måtte folken: for å komme til kapellet gå over den første borggården, som var full av stasvogner, lakeier og bærestoler og ble klart opplyst av skinnet fra faklene og fra ovnsvarmene i kjøkkenene. Man hørte tydelig den lyse klangen fra stekespiddene, raslingen av kjeler, klangen fra krystallglassene og fra sølvfatene og terrinene, som under tilberedningen av måltidet ble båret frem og tilbake. Og over alt svevet den varme duften av nystekt stek og sterke urter i den krydrede kraften, slik at det hos forpakterne, hos kapellannen, hos amtmannen — over alt het det: »Å, det deilige nattmåltidet etter messen! . . .»

II

Klingeling! Klingeling!

Midnattsmessen er begynt. I slottskapellet, en domkirke i det små, med kryssede buer og ekepanel over hele veggen, har man hengt ut teppene og tent alle lysene. Og hvilken menneskemengde! Og hvilken klesprakt! I de rikt utskårne kirkestolene rundt koret sitter øverst den Allernådigste Herre av Trinquelague i laksfarget silkevams og ved siden av ham alle de innbudte adelige herrer. Overfor dem kneler den gamle enken etter markien i ildrød brokadekledning og den unge grevinnen av Trinquelague frisert etter siste franske hoffmote, et sant tårn av kostbare kniplinger på hennes adelige hode. Lenger nede ser man i sorte kledninger med store, spisse parykker og glattbarberte ansikter amtmannen Thomas Arnoton og amtsskriveren mester Ambroy, to mørke punkter blant de lyst skinnende drakter i silke og brokade. Så følger den omfangsrike hus-hovmesteren, pasjene, oppsynsmennene, forvalteren og madame Barbara med alle nøklene hennes hengende i et sølvknippe ved siden. I bakgrunnen på benkene sitter det lavere tjenerskapet, tjenestepikene, forpakterne med deres familie, og der, helt nede ved

døren, som fra tid til annen stille åpnes og lukkes, kommer i korte øyeblikk kjøkkenguttene til syne. Med dem strømmer inn i den festlig smykkede og av så mange vokslys opplyste og gjennomvarmede kirken duften fra midnattsmåltidet.

Bringer synet av disse små, hvite hattene presten som leser messen i opphisselse, eller er det kanskje heller Garrigou's lille klokke, denne gale klokken som med en djevels hastighet svinger frem og tilbake ved foten av alteret og uavbrutt synes å si:

»Videre, bare videre! ... Jo før vi er ferdig, desto før kan vi gå til bords!« Sikkert er det at så ofte djevelsklokken klang, glemte kapellanten messen sin og tenkte bare på måltidet. Han ser virksomheten på kjøkkenet, varmen i ovnen som flammer som i en smie, dampen som strømmer fra de halvfulle kjelene, og i denne dampen to prektige kalkuner proppet med trøffler så skinnen holder på å sprekke.

Eller han ser to lange rekker med pasjer dra forbi med fat som sprer en kostelig duft, og med dem trer han inn i den store salen, som allerede er satt istand til festlighetene. Hvilket velvære! Der står det vel-dige, dekkede, lysende bordet; påfuglene i deres glitrende fjærprakt, fasanene som brer ut sine gylne vinger, de rubinrøde vinkaraflene, pyramidene av frukt lyser frem mellom grønne grener, og de vidunderlige fiskene som Garrigou hadde snakket om (akk, javel, Garrigou), på et lag av sik med dens iriserende skjell, som om de nettopp var trukket ut av vannet og med en bukett velduftende urter i munnen. Så tydelig ser domherre Balaguère disse underen foran seg at han tror de er dekket på det broderte alterteppe foran ham, og to eller tre ganger griper han seg i istedet for Dominus vobiscum å be Benedicte. Bortsett fra disse små feil, forretter den ærverdige mann messen meget samvittighetsfullt, uten å utelate en linje eller å springe over en knebøyning, og til slutten av første messe går alt utmerket.

»Det var en,« sier kapellanten til seg selv med et lettelsens sukk; så, uten å miste et eneste minutt, gir han messegutten et tegn og ...

Klingeling! Klingeling!

Nå begynner den andre messen og med denne domherre Balaguère's synd.

»Fort, fort, bare videre!« roper Garrigou's lille klokke til ham med sin spinkle stemme, og den ulykksalige prest besatt av grådighetens demon, kaster seg over messeboken og iler, drevet av sin overpirrede appetitt, med syndig hast henover sidene. Hastig bøyer han seg, retter seg opp igjen, antyder bare såvidt korsets tegn, gjør en halv knebøyning, korter av alle fakter for om så før å bli ferdig. Knap strekker han armene ut ved Evangeliet eller slår seg på brystet til Confiteor. Mellom ham og messegutten gjelder det hvem som kan plapre fortest frem. Bibelvers og responser blir kastet frem og tilbake, ordene blir bare halvveis uttalt uten å åpne munnen, for slett ikke å miste noen tid. Til slutt hører man bare en uforståelig mumling. Oremus... ps... ps...

Liksom flittige vingårdsmenn som stamper druene i avskjæringene, plaprer de to messens latin frem, bare av og til kommer enkelte stavelser frem.

»Dom... scum! ...« sier Balaguère.

»...Stuto! ...« svarer Garrigou, og hele tiden klinger den forbannede lille klokken i ørene på dem, som bjellene man henger på posthestene for å anspore dem til full galopp. Man kan tenke seg at med dette tempo varte ikke messen lenge.

»Det var to!« sa kapellanten helt anpusten til seg selv, og mørkerød, dryppende av svette, uten bare å unne seg et øyeblikk for å trekke pusten, springer han ned altertrinnene og ...

Klingeling! Klingeling!

Den tredje messen begynner. Bare noen minutter nå, så bærer det inn i spisesalen. Men akk! Jo nærmere midnattsmålet rykker, desto mer plager utålmodighet og grådighet den usalige Balaguère. De forførende visjoner viser seg stadig tydeligere for ham, de fete karper, de stekte kalkuner ... der står de ... foran øynene på ham. Han kan ta dem ... han kan ... Å Gud, fatene damper, vinen dufter ... og den ville, vanvittige, lille klokken klinger: »Fort, bare fort, stadig fortere!«

Men hvorledes kan det gå fortere? Han beveger nesten ikke lebene, han uttaler ikke et ord mer ... Hvis han da ikke helt vil bedra den kjære Gud for messen hans? Og nettopp det gjør den ulykksalige! ... Fra den ene fristelsen faller han i den annen. Han hopper over et vers, så to; det kapitlet finner han for langt, han avslutter det ikke, streifer Evangeliet, iler forbi Credo, hopper over Pater, berører hurtig innledningen til messen og i hopp og sprang styrter han direkte i den evige fordømmelse. Den skjendige Garrigou (vade retro, Satanas!) følger ham med vidunderlig forståelse, løfter messehagelen bak ham, blar om to blad på en gang, velter pultene om hverandre, velter messekanen og svinger uopphørlig sin lille klokke som klinger stadig mer skingrende og stadig fortere.

Se de forferdede ansiktene til tilhørerne. Bare etter prestens fakter kan de følge messen som de ikke forstår et ord av. Så noen av dem reiser seg mens andre kneles, noen setter seg, mens andre står. Og alle faser av denne merkverdige messe gjenspeiles på de forskjellige benkene i den mest påfallende forvirring.

I forferdelse over denne vanvittige forvirring blekner julestjernene på sin himmelbane, der nede over den lille stallen i Berlehem ... »Abben ber for fort ... det er umulig å følge ham!« mumler den gamle enken etter markien og nikker fraværende med hodet. Mester Arnoton, med brillen med det store stålstativet på nesen, blar i bønneboken sin, hvor djevelen er man. Men på bunnen av deres hjerter er alle disse bra mennesker slett ikke tilfreds med denne hastige messen. Og da endelig domherre Balaguère med strålende ansikt vender seg til menigheten og med livsens krefter roper sitt: *Ite missa est*, svares ham fra kapellet enstemmig et så lystig og livlig *Deo gratias*, at man kunne ta det for allerede å være den første skål ved bordet ...

III

Fem minutter senere satt de fornemme herrer i spisesalen, kapellanten midt iblant dem. Det fra kjeller og loft opplyste slottet gjenklang av sang, skrik, latter og brøl. Den ærverdige domherre Balaguère spiddet en vinge på sin gaffel og druknet sin samvittighetsnag over sin synd i strømmer av pavelig

vin og pikant stekesos. Og så meget spiste og drakk den arme hellige mann at han i den selvsamme natt døde av slag uten engang å ha fått tid til å angre sine synder. Om morgenen kom han til himmelen, ennå helt bedøvet av nattens larm og festligheter. Man kan levende forestille seg hvorledes han ble mottatt der oppe: »Ut av mitt syn, dårlige kristenmann!« ropte den høyeste dommer, vår alles Herre og Mester, til ham. »Din synd er alvorlig nok til å oppveie et helt sømmelig liv. Du har bedratt meg for en midnattsmesse. Tre hundre skal du lese istedet for denne og først da komme inn i paradiset, når du i nærvær av alle dem som ved din skyld og med deg syndet, har lest tre hundre messer! . . .«

Dette er den sanne historien om domherre Balaguère, slik man forteller den i olivenes land. Slottet til Trinquelague er for lengst forfalt, men oppe på toppen av Mont Ventoux står ennå kapellet midt iblant grønne eketrær. Vinden slår den forfalne døren opp og igjen. Gress vokser over dørstokken; i krokene av alteret og i vindusnisjene bygger fuglene rede. Men hvert år i julenatten skal et overnaturlig lys flakke mellom ruinene, og folk som går til messe ser det spøkelsesaktige kapellet opplyst av usynlige vokslys som brenner under åpen himmel, selv ved sne og vind.

Det synes kanskje latterlig, og lyder utrolig, men en vindyrker fra stedet, ved navn Garrigue — uten tvil en etterkommer av Garrigou — har forsvært meg, at han engang, lett beruset, hadde forvirret seg henimot Trinquelague og derved sett følgende:

Til klokken elleve var alt stille, dystert og uten liv. Plutselig henimot midnatt, lød oppe fra tårnet klokkespill, et gammelt, urgammelt klokkespill som syntes å komme milevidt borte fra. Og snart så Garrigue på den steile veien lys flakke og uhyggelige skygger bevege seg. Foran kapellet beveget noe seg og hvisket:

»God aften, mester Arnoton!«

»God aften, god aften, kjære folk!«

Da alle var forsamlet i kapellet, snek min vindyrker, som har hjertet på rette sted, seg forsiktig nærmere og tittet gjennom dørsprekken og så der et underlig skuespill. Alle de folkene som var gått forbi ham, satt i det forfalne skipet rundt koret i kirken, som om de gamle benkene ennå var der. Fornemme damer i brokadeklær med kniplinger opsatt i håret. Herrene i drakter ivevet gull, bøndene i spraglede blomstrede jakker, som våre bestefedre bar dem. Og alle så gamle, bleke, støvete og trette ut. Fra tid til annen flakset nattfugler — kapellets vanlige gjester — som var blitt skremt opp av lyset om vokslysene hvis flammer som gjennom et tåkeflor steg rett opp. Det som syntes Garrigue mest latterlig var en mann med en brille med stort stålstativ, som uopphørlig rystet sin høye parykk, for å jage fuglene som var blitt hengende i den og lydløst slo med vingene.

Helt nederst, midt i koret, knelte en liten gammel mann som fortvilet svingte en liten klokke som ikke ga en lyd fra seg, mens en prest i messehagel med gammelt gull gikk frem og tilbake foran alteret og sa frem bønner, som man ikke hørte et ord av . . .

Sikkert var det domherre Balaguère, som leste sin tredje messe . . .

Kr. 2,25 ALLE HJEM'S BIBLIOTEK
FREDHØIS FORLAG A/S

Vår kjente eventyrforfatter Eivind Kolstad har skrevet denne morsomme eventyrboken, som inneholder et utvalg av hans beste eventyr. Vi treffer prinser og prinsesser — nisser, troll, feer, dyr og barn i skjønn forening. Ingen av eventyrene virker skremmende på barna. De levende miljøskildringene er morsomme og på samme tid lærerike.

Boken er riktig en gave til familiens yngste. Den egner seg ypperlig til høytlesning for de minste. Barn i småklassene vil sikkert også fryde seg over å få denne morsomme og vakkert illustrerte boken, og rimelig er den. Et riktig funn.

Wig.

Festantrekk

»Nå, hvordan er det? Har du tenkt å anskaffe deg ny kjole til julefesten, Lisa?«

»Å nei, det har jeg nok ikke råd til, Kari. Jeg skulle nok gjerne hatt en ny kjole, men gasjen strekker ikke til til slike ekstravaganser.«

»Med hør her, jeg har tenkt å ta meg en tur innom Proton-Magasinet en dag. Kan du ikke bli med? Der er det så mange avdelinger og så meget å velge mellom, så jeg tror sikkert vi kan finne noe som er brukbart for oss. Proton selger så mye rart vet du.

»I Proton? Jeg tror du er gal. Det firmaet fører vel ikke noe i klær. Proton selger da vel bare tørre og kjedelige ting. Nei, nå tøver du Kari.«

»Nei, slett ikke. Her en dag var jeg f. eks. innom hos Gylt og der fikk jeg øye på et aldeles nydelig *Opal-plastskjørt* — det var nok litt kort til meg, du vet skjørtelengden skal være 1 cm lenger i år enn i fjor, men jeg har tenkt å feste noen *isolerbånd* nederst. Tror du ikke det blir pent?»

»Jo, om det ikke blir så pent, så blir det i hvert fall originalt, men hvordan i all verden skal du få festet de båndene på skjørtet?»

»Det er ingen sak. Sy dem på med *glansgarn* og *sølvtråd*, vel.»

»Men hva med en overdel til det skjørtet? Har du tenkt over det?»

»Jo, selvfølgelig. Du vet det er så moderne med sjal og caper i år, så jeg har tenkt å anskaffe meg en *hvit isolerstoffkappe*. Av dem finnes det et utall av typer, så jeg tror sikkert jeg finner en som står godt til skjørtet. I halsen på kappen vil jeg feste en liten *elektrodenål*.«

»Jeg må si du er smart, Kari. Tenk at ingen har tenkt på Proton-Magasinet tidligere. Vi Proton-damer behøver altså ikke å gå over bekken etter vann, forstår jeg, når vi har lyst på noe nytt å pynte oss med. Men nå må du vel utenfor Protons vegger, hvis du trenger noe annet?»

»Er du rusk, Lisa? Har du ikke sett det flotte utvalget S-avdelingen har i *kabelsko*. Jeg så et par i går, det må jeg absolutt ha, altså. De var sånn litt sølvfarget, vet du, nøyaktig den fargen som er så moderne i år, og jeg er sikker på at de vil passe utmerket til det øvrige.»

»Å — slike vil jeg også kjøpe. Finnes de med *snelle-hæl*? Jeg må forresten ha et par nye strømpes også. Huff, disse dårlige strømpene. På hver eneste Proton-fest har jeg fått ødelagt helt nye strømpes. Enten henger de fast i et stolben eller så er det en kavaler som ikke kan danse — strømpene rakner i hvert fall.»

»Det behøver du ikke å risikere, Lisa. Kjøp deg *plaststrømper*. Disse fører Proton-Magasinet i alle størrelser og i mange lekre farger. Jeg garanterer at det er en strømpe som holder.»

»Takk for tipsen, Kari. Jeg må nok kjøpe meg slike strømper forstår jeg, men det blir også det eneste, bortsett fra at jeg må gå til friserdamen den dagen festen skal være.»

»Men kjære, det behøver da ikke du, som er så flink til å stelle håret selv. Massér hodebunnen først med *transformatorolje*, la oljen sitte i håret en stund og børst så oljen ut med en *kullbørste*. Jeg er sikker på at frisyren blir vellykket, spesielt hvis du samler håret til en stor *rosett* i nakken og legger en liten *pendelsjær* over. Det kommer sikkert til å kle deg, Lisa. Og så må du endelig ha noen små *galvaniserte klipps* i ørene.»

»Ikke dumt, Kari. Men du, jeg skulle så gjerne hatt en ny selskapsveske, eller har du kanskje en å låne meg?»

»Nei, dessverre, Lisa, men hvis du skal kjøpe en ny — så hvorfor ikke en liten muffe? Selskapsvesker er da så kjedelige. Gå inn til Borgen og se på *Protolinmuffen*. Den er helt lekker og veldig populær for tiden, og jeg er sikker på at den vil gjøre store lykke.»

»Jeg faller nok for fristelsen til å kjøpe en slik muffe også, forstår jeg. Men du, hvilken lakk bruker du på neglene, Kari?»

»Hvis du ikke bruker noen bestemt type, vil jeg anbefale deg *Anthygron-lakk*, den sitter fantastisk godt og flasser ikke av på tuppene — rimelig er den også.»

»Du verden, så fine vi kommer til å bli på julefesten.»

»Ja, ikke sant, og får vi ikke både *universalklemmer* og *friluftsklemmer* på denne festen, så er det sannelig ikke Proton-Magasinet skyld.»

»God fornøyelse, Lisa.»

»Takk i like måte, Kari.»

T. L.

E. Kolstad:

Kjærlighetsbrevet

Hans Dale var dikter. I de siste månedene hadde han bodd i en hytte ute ved sjøen for å skrive ferdig den nye boken sin. Stedet egnet seg glimrende. Det var rolig og vakkert her, med vid utsikt over fjorden og innover lå fjerne, blå åser. Et ønskested for en dikter.

En kveld fikk Dale besøk av handelsmannen der på stedet. De var blitt gode venner og han kom rett som det var for å slå av en prat og ta en liten drink. Dale satte pris på ham og tok alltid vennlig imot ham.

— God kveld, sa handelsmannen, og satte seg ned like ved skrivebordet. Vakkert vær i kveld, ikke sant?

— Jo, sa dikteren, men du ser ikke særlig opplagt ut i kveld. Er det noe i veien?

— Du skjønner, sa Rønning. Det er Mathilde. Hun er alltid litt eiendommelig.

— Det er alle kvinner, det, svarte Dale med et smil. Hvis ikke kvinnene var det, så var de ikke kvinner.

— Du forstår. Hun har fått det med å sværme for deg. Hun kaster seg over alt det du skriver og har skrevet. Hun siterer diktene dine, og hever deg til skyene. Du er ikke hverdagslig, sier hun. Du er blitt hennes ideal.

Dikteren lo.

— Svermer Mathilde for meg, sier du. Det blir hun nok snart lei av. Det er deg hun vil ha. Har du spurt henne om det, Rønning?

— Ne-i, svarte Rønning og dro på det. Jeg får det likesom ikke til. Jeg er ingen mester i ord eller skriverier, forstår du. Men at hun liker deg og dine uttrykk legger hun i hvert fall ikke skjul på.

— Mellom oss sagt, Rønning, så kan jeg berolige deg med at jeg bryr meg ikke det minste om din Mathilde på den måten. Men du kan da vel skjønne at hvis du vil ha henne må du si det til henne. Ja, gjør det forståelig at du virkelig er glad i henne.

— Ja, det er lettere sagt enn gjort det. Jeg har forsøkt å skrive til henne, men får det naturligvis ikke til. Det blir noe hverdagslig tull, som bare vil latterliggjøre meg. Mathilde er skjønner når det gjelder skrivekunst, forstår du.

— Så snakk med henne da, sa Dale.

— Det er heller ikke så lett å finne ordene, svarte Rønning. Du har aldeles blendet henne med dine

skriverier og din måte å være på. Hver gang hun har vekslet noen ord med deg, sier hun til meg, at det er kar som kan snakke med en dame det . . . Og slik som han kan skrive. Det er noe annet enn deg, Jørgen. Ja, slik sier hun og slik er hun . . .

— Jeg forsikrer deg . . .

— Selvfølgelig. Jeg vet godt at du aldri har lagt an på henne, svarte Rønning fort, men . . . Ja, nå har jeg tenkt å be deg om en liten vennetjeneste . . . Kan ikke du skrive et brev til Mathilde for meg. Kladde det ned. Så skriver jeg det av og sender det til henne. Et virkelig kjærlighetsbrev like så åpent som det du skriver i bøkene dine. Slikt brev som får henne til å skjelve av fryd . . .

Dale sukket.

— Jo, så gjerne, sa han, hvis det hjelper deg noe så.

Han satte seg til å skrive og skrev i over en halv time. Da han snudde seg mot Rønning igjen hadde han tre tettskrevne ark ferdige.

— Les, sa Dale kort. Hjelper ikke dette, så hjelper ingen ting. Jeg har virkelig ikke skrevet noe bedre på lenge. Det er sjelden jeg legger så meget arbeid i mine noveller som i dette kjærlighetsbrevet til din Mathilde.

Rønning leste brevet og strålte opp da han så de skjønne og velvalgte uttrykk.

— Takk skal du ha, sa han. Nå går jeg hjem og skriver det av med en gang og sender det til Mathilde, så må hun vel skjønne at jeg elsker henne og også kan finne de riktige ordene. God natt.

Dale så smilende etter ham der han skyndte seg nedover hagestien i sommerkvelden.

...

To dager senere fikk Dale besøk av sin venn Rønning.

— Hallo! ropte han muntert. Ute og går igjen.

— Kveld, svarte Rønning, ikke særlig blid. Vak-kert vær i dag også.

Han satte seg ned og tente snadden. Dale var spent på hvordan det var gått med Mathilde.

— Nå, sa han. Sendte du brevet til kjæresten?

— Ja, og jeg traff henne i går kveld, svarte Rønning. Vi pratet lenge sammen og endelig kom jeg inn på brevet.

— Nå, og hva svarte hun på det? spurte Dale spent. Rønning la fra seg snadden.

— Jeg skjønner meg ikke på kvinnfolk, sa han langsomt. Hun svarte rett og slett dette: Tenk hvor meget vakrere Dale ville ha skrevet et slikt brev, Jørgen!

De søte små

Det var en dag i sommer jeg la merke til Lise og Kari som satt like utenfor vinduet mitt og lekte med dukkene sine. Dukkene ble kledd av og på etter alle kunstens regler. Plutselig sier Kari på den typisk veslevoksne måten barn har: »Gir De også barnet bryst?« Lise stusser et øyeblikk og svarer med ikke mindre voksent tonefall: »Ja, men når jeg har for meget å gjøre overtar min mann det arbeidet for meg.«

Wig.

Havets Perle?

Av Gertrud Danielsen

Farvel Mombasa med dine festlige gater og folk, vi har kastet ankeret og forlatt Afrikas fastland. Nå går turen østover forbi Madagascar til øya »La Reunion«.

Det er varmt, men det er ikke så farlig ombord i »Breim« for her kan alle ta seg en avkjølende dukkert i verdens deiligste badebasseng på dekket. Jeg soler meg og drømmer og ser ut over Det indiske hav som smiler lyseblått opp til meg. Det er hav og hav så langt øyet rekker. Så tar jeg fatt på boken igjen som ligger ved siden av meg, det er en novellesamling av Conrad og jeg holder på med »Havets perle«. Denne havets perle skal ligge østenfor Madagascar og nå løper fantasien av med meg igjen. Mon tro om det er La Reunion?

Nysgjerrigheten blir tilfredsstillet en tidlig morgendag da jeg ble vekket av de mange og velkjente lyder som fortalte meg at nå nærmet vi oss land igjen. Jeg skulle jo ha sett på innseilingen, men var litt sent ute, og da jeg kom på dekk måtte jeg gni øynene mine om igjen, for bakken sto da faktisk på land og folk heiet og skrek. Men så oppdaget jeg at de var opptatt med å sette fast noen trosser og deretter snudde båten seg i 90° vinkel og vi gled langsomt gjennom en meget smal passasje inn i et indre basseng hvor vi la til langs kaien. Det var en kunstig havn og det eneste stedet på hele øya hvor båtene kunne komme inn. Derfor kalles Pointe des Galets også bare for Le Port.

Det vrimlet av folk på kaien og med det samme vi var forføyd begynte lossingen. De innfødte som utførte lossingen var alle sammen kraftige karer med staut holdning. Denne ranke holdningen skriver seg fra at alle fra barnsben av lærer seg til å bære alt på hodet. Vel har jeg sett grasiøse kvinner med akkurat den samme ranke holdningen bære kurver og vannkrukker e. l. på hodet, men aldri før har jeg sett at en båt blir utlosset på samme måten. Store kasser på over 200 kg ble båret på hodet av tre eller fire negre som bar kasser fra båten eller kaien inn i lagerbygningen eller bort til jernbanevognene. Sementsekker og melsekker på 50—60 kg ble løftet opp på hodet

av en neger som sprang 40—50 meter til lagerskuret og så tilbake igjen. To menn tok i hver sin ende av sekken og slengte denne i en bue opp i luften. En neger sto i fremoverbøyd stilling og satte sitt hode under sekken, idet han liksom »stanget» mot sekken på nedtur og samtidig rettet seg opp. Lossingen foregikk i stekende sol og det var derfor ikke rart at plutselig en av bærerne ség sammen. Han fikk seg noen bokser med kalt vann over hodet, reiste seg igjen og ravet omkring, men ingen tok seg av ham. Til slutt falt han sammen på en sekk med krampaktige rykninger i hele kroppen. Et menneskeliv synes ikke å være verdt mye. Det er med blandede følelser en står og ser på en slik lossing, spesielt når man vet at det er europeere som står bak og som kjenner til andre moderne hjelpemidler.

Havnen Pointe des Galets har 8000 innbyggere, så sightseeingen der var gjort på et par timer. Men vi hadde bestemt oss til å ta en tur rundt hele øya. La Reunion ble oppdaget av den portugisiske navigator Pedro Mascarenhas i året 1507 og det fantes ingen levende vesener på øya. Den første koloni ble anlagt av »Fransk Østindiske Kompani» ved bukten St. Paul i året 1664 og øya var dette selskaps eiendom i 100 år, inntil den i 1764 ble erobret av engelskmennene i 1810, men gitt tilbake til Frankrike i 1815 og fikk navnet »Ile Bourbon» hvilket den het inntil 1848, da den ble omdøpt til sitt nåværende navn »La Reunion». Tidligere var det slaver på øya, men disse ble frigitt etter revolusjonen i Frankrike i 1848 — altså 16 år tidligere enn slaverne ble frigitt i Amerika i 1864.

Øya ligger ca. 70 norske mil sydøst fra Madagascar og har omlag 300 000 innbyggere. Hovedstaden St. Denis, som ligger på den nordligste odde av øya har 36 000 innbyggere. Øya er et typisk fjelland med vulkansk formasjon og har mange utslukkede vulkaner. På vår sightseeingstur så vi flere steder størknet lava, som lå som uttørrede »elveleier» langs fjellsidene mot havet. På et sted var hovedveien bygget over denne lavastrøm uten brobygninger — det vil si veien var lagt på lavadekket som på vanlig fjellgrunn. Vi stanset her for å se på dette naturfenomen som er en stor turistattraksjon. Det viste seg at det under veien var en tunnel i lavadekket som vi spaserte igjennom. Her hadde det seg altså — før lavaen størknet — dannet seg et lufthull så stort at vi kunne gå oppreist gjennom tunnelen.

En vulkan som ligger i en høyde av 2600 meter over havet er fremdeles i virksomhet. Det siste virkelig store utbrudd var i 1860, men det stiger stadig damp og aske opp, og mindre rystelser i form av jordskjelv forekommer ofte. Det er mange fjellkjeder med topper opp til 3000 m. Den høyeste topp er merkelig nok en ganske kort tid på vinteren dekket med sne.

Det var nedlagt et kolossalt arbeid med å forskjønne veien langs strandlinjen idet vi kjørte mil etter mil gjennom forskjelligartede og beplantede store alleer. Langs med alleene og langs med fjellknauser og skråninger var det tusenvis av mannshøye kaktuser samt en masse andre blomstrende vekster. Om sommeren må det være en usedvanlig vakker blomsterprakt. Byene som merkelig nok alle begynner med det hellige St. var bygget langsetter veien ved kysten.

Over alt så vi bare okser og esler samt noen ganske få mulesler som trekkdyr.

Da vi var nesten ved sydspissen av øya kjørte vi over fjellkjeden som var 1500 meter over havet, og hvor vi hadde alle tiders picknik. På toppen så vi en fjellvegg med tydelig lag av jord, sand og runde småsten som man kunne plukke ut med bare hendene. Det var med andre ord et »konglomerat» som i tidenes tid hadde vært en del av havbunnen. Øya var således hevet av underjordiske vulkanske krefter.

Øyas største eksportartikkel er sukker og store sukkerrørplantasjer såes over alt hvor vi kjørte og de sto tett som en kornåker i kilometerlange strekninger. I nesten alle byer var det sukkerfabrikker og i forbindelse med dem rumbryggerier.

Påfallende var det at vi i de høyreliggende strøk bare så hvite folk, mens det ved kysten hovedsakelig bodde fargede. Og forklaringen er ganske enkelt den at negrene ikke tåler klimaet i fjellstrøkene. Vi møtte flere steder nydelig kledte helt lyse barn som kom enten fra skolen eller kirken, og en kunne tro at en var et sted i Europa.

Hovedstaden St. Denis, som ligger på øyas nordligste odde, er bygget på en slette ut mot det åpne hav som bryter inn over stranden. Det merkelige er at det ikke finnes en naturlig havn rundt hele øya, bare den kunstige havnen ved Pointe des Galets.

Den hurtigste og mest behagelige veien mellom St. Denis og Le Port er å ta det elektriske toget som går gjennom en halv times lang tunnel tvers gjennom fjellet. Men slik var det ikke for 25 år siden, fortalte vår franske supercargo oss, den gangen fikk man sammen med billetten utlevert et lite lys som en måtte tenne på når toget kom inn i tunnelen. Elektrisitet fantes ikke og når en kom ut på den andre siden av tunnelen var en like sotete som en skorstensfeier.

Vi kom hjem etter mørkets frembrudd og var glade over å se lysene fra båtene, og det var deilig å komme hjem til »Breim» igjen. Men Conrad må nok ha skrevet om en annen øy, for noen »havets perle» synes jeg ikke La Reunion var.

Forhåpentlig forbinder du noe med det tegnet du ser avbildet ovenfor. Det er Norges Elektriske Materiellkontroll signet. Det er sikkert ingen overdrivelse å si at denne institusjon har avgjørende betydning for oss i Proton. Vi bør alle kjenne litt til den. Selv om vi fra tid til annen kan ærgre oss nesten mer enn det som sunt er over materiellkontrollen, fordi det ennå i dag mangler skikkelige forskrifter på en rekke områder som er underlagt kontroll, og fordi etter vår mening de eksisterende forskrifter ikke er klart nok formulert, så ville vi allikevel ikke på noen måte unnvære den.

Det varte ikke lenge etter at elektrisiteten ble tatt i bruk før en oppdaget at den ved siden av veldige fordeler brakte med seg alvorlige faremomenter. Da Oslo Elektrisitetsverk i 1899 gikk opp med spenningen fra 115 til 220 volt, fant en det nødvendig å føre en hvis kontroll med det materiell og utstyr som ble brukt. Kontrollen var skjønnsmessig. Først i 1921 utarbeidet Oslo Elektrisitetsverk en del materiell- og apparatforskrifter, samtidig som en fikk et lite prøvelaboratorium for frivillig kontroll av elektrisk materiell og forbruksapparater. Den 29. mai ble det endelig vedtatt en lov om kontroll av materiell og apparater, som også materiellkontrollen i dag bygger på.

I § 11 i denne lov heter det blant annet:

»Kongen kan påby at visse arter eller typer av materiell og apparater for elektriske anlegg skal underkastes kontroll.

Materiell og apparater for hvilken sådan kontroll er påbudt må ikke omsettes eller anvendes her i riket før vedkommende art eller type er kontrollert og godkjent.»

Og videre heter det i § 14:

»Materiell eller apparater som er anvendt, solgt eller falbudt eller må antas bestemt til å anvendes eller falbys uten å være godkjent overensstemmende med regler som utferdiges i medhold av § 11, kan inndras uansett om eieren er straffskyldig.»

Kontroll i henhold til loven overdro Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen ved kontrakt til Norges Elektrisitetsverkers Forening. Foreningen opprettet sitt eget prøvelaboratorium under navnet Norges Elektriske Materiellkontroll (NEM). Materiellkontrollen begynte sin virksomhet i henhold til kongelig resolusjon den 1. januar 1933.

Kontrollen skal i første rekke hindre at elektrisk materiell og apparater som kan medføre brann- og berøringsfare for et usakkyndig publikum, blir omsatt. Men i den såkalte hensiktsmessighetsparagrafen fastslås at apparater og materiell, som ikke an-

sees for å være hensiktsmessig og omhyggelig utført eller som ikke er tilstrekkelig solid kan nektes godkjenning selv om utførelsen for øvrig tilfredsstillende forskriftene.

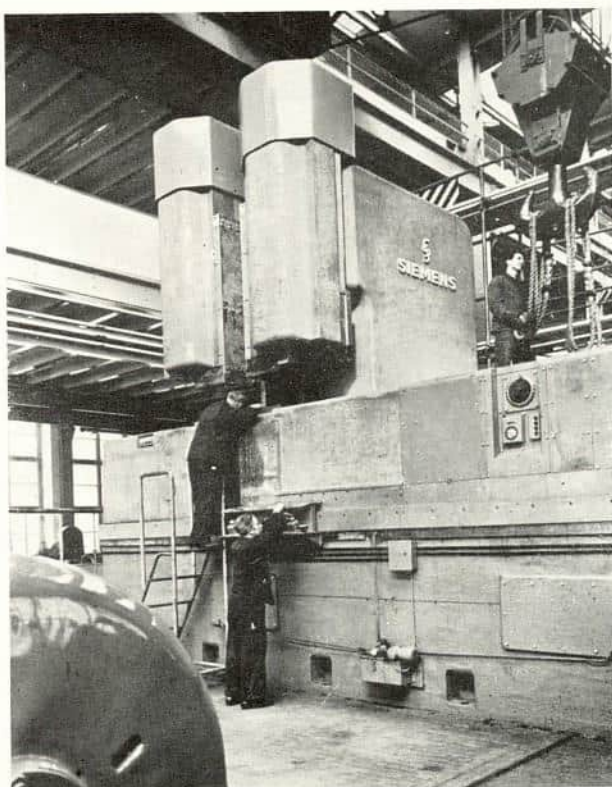
Da handelen med elektrisk materiell og apparater er utpreget internasjonal, er det et stort behov for internasjonalt samarbeid når en skal stille opp forskriftene. Betydelige resultater er også oppnådd gjennom IEC og CEE, men dessverre later det til at det ikke bare er objektive synspunkter som ligger til grunn for de forskrifter man finner frem til. På mange punkter synes det at en har latt seg tvinge til kompromissløsninger, som sett fra et teknisk standpunkt synes helt uforståelige. Det er eiendommelig å legge merke til hvorledes på enkelte punkter detaljer er tatt med i forskriften som ikke kan sees å ha noe der å gjøre, da de er helt uten betydning for prøvene mens en på andre steder har formulert prøveforskriftene så upresist og svevende at det er åpenbart at en enten ikke har vurdert hvilke vilkårlige friheter forskriftene innebærer, eller en har vært så lei av hele diskusjonen at en til slutt har sagt ja.

Når vi sender inn en prøve til materiellkontrollen blir denne prøvet etter gjeldende forskrifter henholdsvis gjeldende praksis der hvor forskriftene mangler. Prøvene foretas i laboratoriene, og resultatene fastholdes i protokoller. Konstruktive detaljer som antas å ha betydning, blir fotografert. Resultatet av laboratorieundersøkelsen blir sammen med gjenstanden og alle andre underlag i saken forelagt en egen prøvenemnd på syv medlemmer, som så avgjør om godkjenning kan innvilges. En egen ankenemnd tjener som appellinstans, men den blir lite benyttet. Det skal være usagt om dette skyldes at man føler seg på sviktende grunn grunnet mangelfulle forskrifter, eller om alle finner prøvenemndens avgjørelser rimelige. Virker enkelte punkter i forskriften under spesielle forhold særlig urimelige, forsøker en å hjelpe seg med å søke om dispensasjon, og dette blir som oftest innvilget. Ofte føles det som en mangel at det ikke hersker offentlighet med hensyn til bevilgninger av dispensasjoner. Det er utvilsomt ergerlig etter kan-skje i lang tid å ha strevet med et vanskelig punkt, så å oppdage at alle konkurrenter nyter godt av dispensasjon på dette punktet.

Materiellkontrollens godkjenning gjelder kun for materiell og apparater som er utført i nøye overensstemmelse med de innsendte prøver. Foretas forandringer med hensyn til konstruksjon eller utførelse, må disse forandringer godkjennes. Forringes kvaliteten, kan en godkjenning øyeblikkelig og uten varsel tilbakekalles. I slike tilfelle kan en ny godkjenning for vedkommende gjenstand nektes for kortere eller lengere tid, likesom eventuelle andre godkjenninger for vedkommende fabrikat kan tilbakekalles.

Materiellkontrollen har i sitt virkeområde vist en utpreget ekspansiv karakter, hvilket sikkert må kunne sies å være naturlig. Den siste stand fremgår av Kronprinsregentens resolusjon av 31. mai 1956 som ble kunngjort i Norsk Lovtidende nr. 22 for 1956 og gjengitt i ETT nr. 23/1956. For den som ikke vil studere resolusjonen nærmere, er det fornuftigst å regne med at alt elektrisk materiell og utstyr er gjenstand for kontroll.

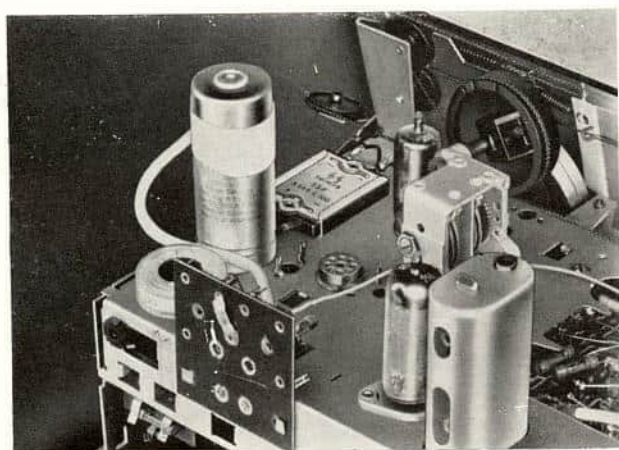
Wig.

De største i verden

Siemens-Schuckert har utviklet den største stikk-kontakt i verden i form av et såkalt strossehus. Det skal brukes i forbindelse med strømforsyningen til baggermaskinene i brunkullgrubene hvor kullene brytes i dagen. På grunn av de store motoreffekter som nå benyttes i de moderne kjempemaskiner kreves det høye driftsspenninger. Kabellengdene på baggertromlene er forholdsvis korte, så en må ha mange tilknytningspunkter. Strossehusene fra Siemens har høyspennings-stikkontakter beregnet på en driftsspenning på 35 kV. I huset er også innbygget effekt- og skillebrytere som er mekanisk forriglet med stikk-kontaktene slik at disse bare kan betjenes i spenningsløs tilstand. Huset står på meier så det er lett å flytte etterhvert som driften skrider frem.

Siemens-Schuckert har videre nettopp levert verdens sterkeste stumpsveisemaskin til Klöckner-Georgsmarienverken i Osnabrück. Den er beregnet på i en arbeidsoperasjon å stumpsveise profiler med tverrsnitt helt opp til 40 000 mm² og det helautomatisk. Ovenfor ser vi et bilde av maskinen under montasjen. Den ferdige maskinen veier 150 tonn, er 8 m lang, 3 m bred og 6 m høy, hvorav 4,6 m rager over gulvet. Hvert av stykkene som skal sveises sammen holdes med en kraft på opptil 180 tonn. Kortslutningsstrømmen utgjør ca. 100 000 A og stykkene stukes etter at de er blitt tilstrekkelig oppvarmet og renbrent sammen med en kraft på inntil 120 tonn. Sveisingen foregår ved en temperatur på ca. 1300° C og sveisen har samme fasthet som utgangsmaterialet.

10. 000. 000

er et kjempemessig tall, og allikevel er det tallet på de populære flatlikeretterne Siemens til i dag har fremstilt. Det er en følge av den stadig videre utbredelse Siemens flatlikeretteren har fått i radio- og fjernsynapparater og også i telekommunikasjonen. Flatlikeretteren er en selen-likeretter som er bygget opp slik at den får best mulig kontakt med sjassiet den blir festet til. Dette gir gunstig avledning av varmen og har stor pålitelighet til følge. På bildet ved siden av ser vi en av flatlikeretterne montert på et radiosjassi.

O — Ko — Le — hao

eller Yam Sing, eller noe sånt, ville vel Greta Molander ha sagt til seg selv hvis hun hadde sittet i baren på »Vistula« mens hun tok seg en avskjedsskål med Oslo ved begynnelsen på en Tysklandsreise. Men jeg nøyet meg med bare å tenke »skål« jeg, og forresten betyr det jo akkurat det samme. Jeg nådde ned i baren akkurat idet den første korken ble trukket opp, og det var like etter at vi hadde passert Dyna fyr om babord. I grunnen trengte jeg en liten støyt. Kona, sammen med venner, hadde vinket meg høytidelig avgårde. Farvel-kysset var jeg også blitt — og kvelden var så innerlig vakker... Det gjalt å komme seg igjen, og dessuten passer jeg godt på så jeg ikke blir åreforkalket. Det ble en dobbelt en, for den enkle kostet bare 1,20.

Oslo fra sjøsiden den aftenen var virkelig praktfull. Havnebassenget var blikk stille uten en krusning, og alle lysreklamene tindret og blinket like klart i vannspeilet som oppe på land. Over Holmenkollåsen hadde himmelen en dyp-rød tone, og de blå-grå skyggene nedover åssiden gikk til slutt over i det helt blåsorte, som neonlysenes grønne, røde og blå fargeprakt splittet i klart lysende, stillestående figurer eller streker, regelmessig overstrålet av de større reklamers stadig tilbakevendende lysspill. Ikke en lyd fra byen, bare bruset fra bauen... blikk stille... »Kongen«s og »Dronningen«s lysrekker lå der og glitret og blinket helt nede i vannspeilet.

Jeg ble ikke sittende så lenge i baren, jeg måtte opp til den fine kvelden igjen, og det endte med at jeg ruslet rundt på dekk til Drøbak var passert. Så

gikk jeg til sengs med min gode venninne Agatha. Hun var forresten ikke så spennende denne gangen, selv om knirk i dører og litt knaking i skroget satte spiss på handlingen. Det er forresten noe rart med meg. Jo større båt jeg kommer ombord i, dess lettere har jeg for å føle meg uvel. Jeg blir svimmel, med litt øresus, men nå har jeg funnet botemidlet. Det er Dramyl — grønn — som man holder seg våken av, og fordi jeg ikke er noen Kipling kan jeg godt fortelle en annen historie. En gang ute i Nordsjøen tok jeg Dramyl — sort — (Composition) som man sover av, og da sov jeg i 19 timer etterpå. Jeg forteller ellers gjerne om mine erfaringer med Dramyl, for det er sikkert andre som har sjøsykeplager i båt eller bil, og kan jeg hjelpe så er det jo bra. Dramyl fåes kun mot resept. Ta aldri så mye som en hel tablett ad gangen. Ta bare en halv, ja ofte er bare en liten smule nok til å holde plagene borte. Det er nemlig det med Dramyl at det virker så hurtig, og merker man at man føler seg uvel tross den dose Dramyl man har tatt, så bare ta litt til, og jeg er sikker på at det blir bedring etter bare 10 til 15 minutter. En gang var jeg f. eks. sammen med en venn på Hurtigruta på Vestlandet, og han ble helt grønn i fjeset, men bare ca. 20 minutter etterat han hadde fått en halv Dramyl — grønn — av meg, satt han nede i salongen og spiste solid kjøtt og flesk-middag. Så er du ikke sjøsterk, bør du forsøke Dramyl, men altså så lite som mulig av gangen.

Slik også denne gangen. Ut på natten våknet jeg ved at båten hev og husket på seg. Det knaket og

knirker, men etter en liten bit Dramyl sovnet jeg inn igjen, og purket iveri til jeg plutselig var lys våken — i stummende mørke. Lugaren var helt nede i bunnen av båten, uten en sjanse til at jeg kunne få se ut om det var dagslys. Ikke ante jeg hvor mye klokka var heller, for den lå igjen hjemme. Ja, så fikk jeg tippe da. Det suste i vannrør — klirret i vannglass — og listet i dører, så det måtte nå i alle fall være tidlig morgen. Derfor sto jeg like godt opp. Klokka var noe over 8 da jeg kom på dekk. Småbølger kruset sjøen, og like etter tindret solrefleksene bortover frokostbordet.

Siste bil ombord i Oslo kommer først i land i Fredrikshavn, og det var min. Så bar det sydover på alle tiders veier gjennom det typiske danske landskapet slik bildet ovenfor viser det. Men først sendte jeg min første reiserapport til øverstkommanderende: »Kjære kone. Overreisen gikk bare bra. Litt husking om natten. Stille og sol nu — og fint å kjøre. Din Arne.« — Avreise fra Fredrikshavn 2 min. over 10. Jeg ville gjerne være i Hamburg så tidlig som mulig. Det er ille nok å finne frem om dagen. Det gikk sikkert og jevnt unna. Kl. 1,30 var de første 25 milene tilbaketog. Jeg tok en pust ved Ølsted Kro, og kom senere til Flensburg ti på fire. Der var det jeg var alle tiders største tosk. Det var ved tollene. Jeg var avvinket og hadde faktisk kjørt noen meter også, da jeg stoppet og gikk ut igjen. Jeg ga meg til å spørre om hvordan det forholdt seg med 2 høyfjellsotter jeg hadde med til Hanau, og som jeg senere skulle ha med tilbake igjen. Dermed var jeg solgt for den første timen fremover. Middagstimen jeg hadde beregnet røk, sammen med 12 mark jeg måtte betale for forskjellige omkostninger. Jeg begriper den dag i dag ikke hva som gikk av meg — og hvorfor jeg stoppet. Antagelig var jeg simpelthen bare tale-trengt etter å ha sittet der og tuslet og kjørt mutters alene i timevis, for ikke å si milevis. Hamburg nådde jeg derfor først kvart før åtte og kjørte rett til ESSO Haus, hvor jeg hadde vært tidligere — og hvor jeg kunne få garasje om natten og vognpleie, så alt var klappet og klart til tidlig avreise igjen neste morgen. Men så var alle hoteller overfylte. Jo takk sa'n. Helt umulig å få plass, og til slutt i ren desperasjon tok jeg en taxi, som kjørte meg rundt til alle slags pensjonater og herberger, og endelig til slutt lyktes det å få et rom for natten i Rotbaum-Chaussee, men da var jeg temmelig sliten. Ikke å snakke om at jeg hadde tenkt å sove billig. Da jeg skulle betale drosjen, ble det til at »Takk-sa-meteret«: 12 mark.

Det er meg komplett umulig å sove skikkelig i Tyskland. Hvor jeg enn er, og hvor jeg enn bor, så begynner braket av trafikken i gatene sånn klokka 5 om morgenen, og å sove lenger enn til 6 er platt umulig. Trafikken i Tyskland er forresten noe for seg. Den er til dels kolossal synes jeg. Bildet viser et forholdsvis stille øyeblikk i en av hovedgatene i Hamburg. I den tidligste grålysningen begynner tungtrafikken. De digre diesel-kjøretøyene med tilhengere er verst. Det durer og braker så husene rister, og så, litt senere, tar trikkene til å klapre i vei — med iltre varselklemt og hjulskrik i svingene — og bilene høres alltid ut til å ha det svært så travelt så tidlig. Det rent hviner rundt hjørnene. Ja, sov den som kan.

Denne morgenen holdt jeg ut til halv syv — jeg så det på et kirketårn langt borte. Under barberingen fikk jeg meg en liten forskrekkelse. Jeg er konservativ: Det er kost og såpe, som til slutt skrapes vekk med konfirmasjonshøvelen. Men da jeg tittet meg i speilet etter innsåpningen så jeg ikke ut. Over alt i skummet stakk det ut lang, grå bust. Jeg lignet nærmest et pinsvin — og klødde gjorde det også. Det viste seg at kosten og høvelen hadde vært uvenner i etuiet om natten — og høvelen hadde vunnet, for den hadde skåret løs omtrent all busten på kosten.

Så bar det videre til Frankfurt — med en avstikker til Hanau, som var mitt første bestemmelsessted, og hvor jeg opplevet den andre tabben. Jeg hadde planlagt å være i Hanau fredag og lørdag, men så viste det seg at Quarzlampe hadde begynt med fri alle lørdager, så der fikk jeg lang nese. Alle som en skulle selvfølgelig på Urlaub. Men QLG var flinke. Det ble øyeblikkelig lagt opp et arbeidsprogram, som holdt. Jeg fikk utrettet alt det jeg skulle, og fikk diskutert det som lå meg på hjertet, men det gikk i et eneste jag. Så fikk jeg altså overraskende en dag til overs — til og med en lørdag. Hva skulle jeg gjøre med den? Jo, det også ordnet QLG for meg — eller rettere sagt prokurist Hoppe, da jeg fortalte ham dette mens vi spiste middag sammen i Seligenstadt. Kjør over Schwarzwald-Hochstrasse, sa han, og overnatt ikke på denne siden av fjellovergangen, men vent til det begynner å gå nedover på den andre siden. Der er det utmerket å bo, og rimelig. På hitsiden er hotellene mer luksusbetont med store badeanstalter og Kurorter — f. eks. Baden-Baden.

Seligenstadt er en av de meget, meget gamle, helt intakte tyske middelalderbyene, og vel vært et besøk.

Bymur omkring alle de rare stokkverk-husene med masse krimskrams og karnapper på takene. Kronglete gater og smug, og et malerisk torv, med »Brunnen« i midten — dårlig brolegning — og tett i tett med »Gasthaus« omkring. Et av husene ved torvet i Seligenstadt utmerket seg især med »Denkmaler« og skriftsteder. Det var det huset hvor etter sigende Karl den Store, på en gjennomreise, gjenfant sin datter som tidligere var løpt bort fra ham med en munk. Da keiseren red forbi, tittet denne datteren ut av et lite karnappvindu høyt oppe under den spisse gavlen, og tilfeldigvis så keiseren dit opp og gjenkjente henne. Dette minnes fremdeles ved bl. a. at det er skåret ut i tre et middelaldersk naivt kvinnehode, som henger ut av det samme vinduet. Byen fikk også sitt navn den gangen. Hva den het før, hørte jeg ikke, men Karl den Store skal ha sagt etter å ha forsonet seg med sin datter og munken: »Selig ist der Stadt, in welcher ich meine Tochter wiedergefunden habe.« Munken var forresten verd å stikke av med. Han ble senere biskop og borgermester i Seligenstadt, og er også berømt for sin Karl den Store-historie. Det var mange statuer av ham, av hvilke den foran den eldgamle, praktfulle domkirken særlig utmerker seg.

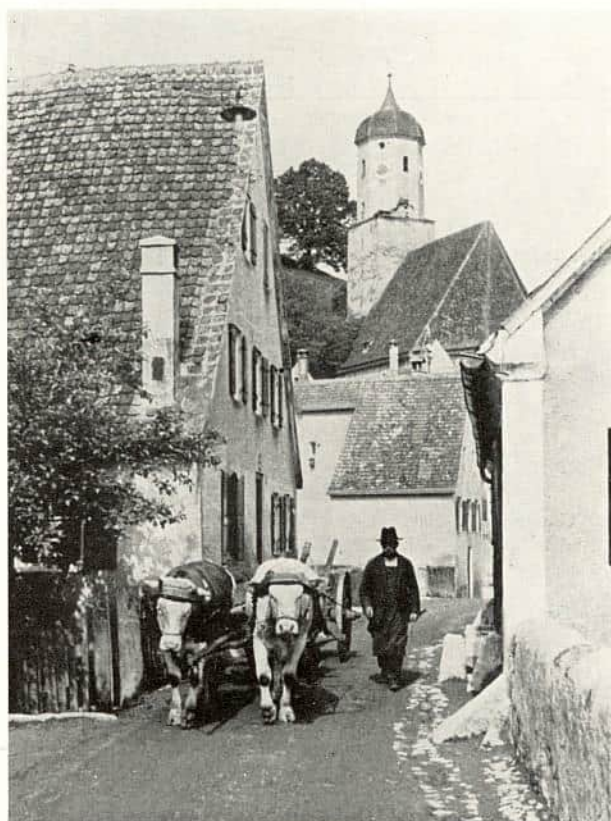
Fordi jeg hadde så god tid lørdag, innrettet jeg meg deretter. Fra Hanau kjørte jeg først til Frankfurt hvor det var vognpleie igjen. Oljeskift denne gangen, for jeg hadde kjørt 150 mil alt, og mens dette sto på, besøkte jeg noen slektninger av meg som jeg alltid har det hyggelig sammen med. Vi har så mange fellesinteresser og likhetspunkter liksom, og det var ikke vanskelig å finne dem i apeburet i Frankfurter Zoo. Gjensynsgleden var stor på begge sider, selv om jeg nok syntes at apefar var vel snar med å jage alle konene inn i »hulen«.

Autobahn sørover fra Frankfurt til Karlsruhe, hvor jeg skulle ta av. Den var overfylt av biler med week-end-reisende, og rett som det var gikk det bare i sneglefart fremover på grunn av en eller annen forstoppelse. Ofte kollisjoner. Autobahn er jo langt fra ufarlig selv om den er bred nok med to gode kjørebane i hver sin retning, og alt angående trafikken meget tydelig avmerket. Man må i alle fall se like meget i speilet bakover, som en følger trafikken foran seg. Personlig synes jeg det er kjedelig å sitte og kjøre slik 90—100 km i timen mil etter mil, og allikevel kommer en liksom ikke noen vei. Det er

rekker av biler foran en som også kjører like fort, så det er de samme bilene foran en så å si hele tiden. Ingen forandringer — og så blir det til at man bryter ut av rekken da, og over i indrebane hvor de som har det virkelig travelt farer avsted. Fred være med den som ikke har tittet bakover først, og ellers tydelig og tidlig markert at han bryter ut, for i indrebane kjøres det i 120 og vel så det, og en slik bil skal ha et ganske langt stykke å bremse opp på. Jeg mente å legge merke til at de fleste ulykkene hadde foregått på indrebanen. Ikke langt etter Frankfurt f. eks. suste en stor, skinnende blank Mercedes forbi meg på indrebane, sånn i 150 kanskje, men allerede 10 minutter senere var det kork i trafikken. Da jeg nådde frem så jeg Mercedesen igjen. Nå var den absolutt trekkspill etter å ha kjørt bakfra inn i en stor, flunkende ny amerikansk vogn, som lå over på siden med bakparten trykket inn.

Jeg glemte å fortelle om et lite intermeso i Hanau. Jeg er så snild bestandig, jeg, og så hadde jeg lovet å kjøpe en ekte skinpung til fru Reistad. Den skulle ikke være så rent liten, for hun hadde en masse å ha i den av penger og sånt, og i Hanau var det en lærvarehandel med det sannsynlig riktige utvalg. Jeg ble ekspedert av husets datter, viste det seg. Damen hørte merkelig nok at jeg snakket litt utenlandsk, og spurte om jeg var fra Norge. Det kunne jeg jo ikke benekte, og så fortalte hun at »Min far har vært mange ganger i Norge. Han var en god venn av Hamsun, og Hamsun har mange ganger besøkt oss her i vårt hus.« Sic.....

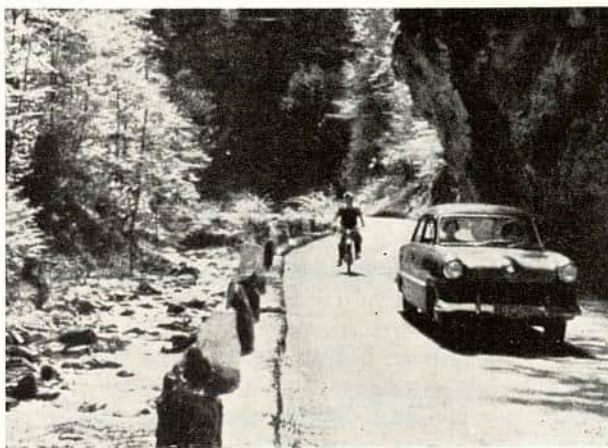
... Og så kan jeg ta fatt på Schwarzwald-Hochstrasse. Denne veien går fra Karlsruhe over Baden-Baden, Freudenstadt til Thübingen, opp i et slags

Hochgebirge. Baden-Baden er en skjønn by etter min smak. Rent og pent over alt, og velstelt, med masse flotte forretninger som sikkert har basert sin virksomhet på alle turistene ved de forskjellige badhotellene. Jeg var der ved middagstider og ruslet rundt i det deiligste varme sommervær. Da jeg så noen fotos i et vindu av et nydelig svømmeanlegg, måtte jeg inn å spørre om det var langt unna. Nei da, det var bare 10 minutters kjøring opp i høyden, det, så var jeg der. Det var en opplevelse. Badet — eller badene — var anlagt på et platå oppe i fjellskråningen over byen, med en praktfull utsikt nedover og oppover dalen. Det var 3 store svømmebasseng på rad, fylt med glassklart, fjellgrønt vann, som holdt 20 grader. Rundt bassengene gikk det et bredt vassebasseng, som man måtte over for å komme uti. Når så hele anlegget ellers består av snauklippe, bløte, irrgroenne gressplener til å boltre seg på etter badet, kan en jo ikke annet enn å nyte livet i fulle drag.

Så begynte stigningen, og det var rent som å være hjemme i gamle Norge igjen, på en meget stor unnagelse nær. Veien var førsteklasses og i tipp-topp stand.

Tett furu og granskog på begge sider av veien, og langs veikanten i rekke og rad tusenvis av ganske alminnelige solide stabbestein. Jeg tok meg rent i å sitte og nynne: »Norge mitt Norge«. På forskjellige steder var det så lagt inn store vikeplasser ved ut-hugninger i skogen, og fra slike plasser var det alltid en vidunderlig utsikt over landskapet. Maleriske landsbyer stektes i solvarmen, og i det fjerne skimtet en som regel røkhetten over en eller annen by. Jeg kjørte forbi alle de store luksushotellene og kurstedene langs veien. Først nedover dalen på den andre siden begynte jeg å tenke på losji for natten, men nei takk, sa'n. Samme trøbbelen som i Hamburg om igjen. »Alles besetzt«. Hele Syd-Tyskland var oversvømmet av englendere, og årsaken var visstnok den at om vinteren hadde det i England gått en film som hadde vært så vidunderlig rørende. Den ble innspilt her i Syd-Tyskland, så de stedene måtte englenderne absolutt se igjen. En tanke for oss her i Norge, kanskje, men handlingen?? Endelig forbarmet en Gasthauswirt i Mittelthal seg over meg og satte i gang en telefonrassia, oppover dalen igjen. Han fikk napp på Kurort Ruhestein, og så var det å kjøre oppover — tilbake igjen — fire mil, forbi Oberthal. Ruhestein antok jeg var et typisk vintersports-sted. Det lå en kjempchoppbakke like ovenfor hotellet, på den andre siden av veien, med et dalsøkk til unnarenn, og bak hotellet var det hugget ut en veldig bred gate i skogen til slalåm og utfor. Utfor også, forsto jeg om morgenen igjen. Selvfølgelig våknet jeg klokka 6, og så visste jeg ikke bedre råd enn å stå opp og ta meg en spasertur til fjells før frokost. Jeg ruslet iver oppover og oppover på en fin-fin skogsvei, og der langt inne over bakkekammen var starten for utfor markert ved høye stenger. Jeg kom jamen opp i 1100 meters høyde tilslutt, viste et kart i hallen, og der snudde jeg ved et mektig stenmonument over falne krigere fra 1870-årene. Selv i den høyden var det meterhøye busk-furuer som så ut til å trives utmerket, og er man i en tysk skog, finner man neppe en nedfallen kvist på skogbunnen, så omhyggelig blir veksten pleiet.

Så var det altså blitt søndag, og om ettermiddagen måtte jeg helst være i München, som var reisens endelige mål. Herr Hoppe hadde fortalt meg at jeg burde kjøre om Ulm ved Donau, som er kjent bl. a. for å ha verdens høyeste kirketårn. Hele 161 meter høyt, men i hodet mitt surret stadig noe om et annet tårn jeg hadde hørt om, eller lest om et eller annet sted, og det var Fernsehturm i Stuttgart. Frem med kartet. Var det ikke her i nærheten et eller annet sted da? Det var en ganske lang omvei viste det seg, men jeg lot kirketårnet være kirketårn, og tok av i den riktige retningen. Det er tårn det, og ikke vanskelig å få øye på når en først nærmer seg Stuttgart. I mange miles avstand ser en det stikke opp. Denne fantastiske høye, slanke søylen med en merkelig klump på — langt oppe mot spissen. Alle må se det, og helst også komme opp i det, hvis man er på de kanter. Jeg kom meg nok opp, men jeg hørte det skal være vanskelig nok, for alle slags kongresser og møter skal nå absolutt holdes oppe i denne klompen, og plass er bestilt lang tid i forveien. Jeg tøyset en god del med kjøringen før jeg endelig kom frem til foten av tårnet. Der var det restauranter, boder og iskrembarer over alt, omtrent som på et marked, og tusenvis av mennesker i hundrevis av biler, men så var det jo søndag. Kommet bortunder tårnet blir en rent beklemt når en titter oppetter den kolossale betongsøylen med et bitte litet vindu i hist og her. Mange betenker seg sikkert på å reise opp etter den titten. Det er nemlig så helt uvirkelig, kolossalt, — men ikke tale om, opp skulle

jeg. Men hvordan i all verden skulle jeg kunne klare det i rimelig tid før middag. Det var noen tusen mennesker i køen foran meg. Et raskt overblikk ga løsningen. Jeg gikk inn der de andre, som kom ned, gikk ut, og etter en kort forklaring til en av vaktene om at jeg var Siemens-mann og også journalist, var jeg oppe på 2 minutter. Siemens-navnet var Sesam, for det er Siemens som har levert alt utstyret til tårnet. Alt er forunderlig med det. La meg begynne med heisene bare. Det er to stykker av dem, og de kan frakte 900 mennesker i timen opp og ned. Ja, de fyker forresten 150 meter på 45 sekunder, men det rare er at en merker nesten ikke farten, eller høyden. De er lydløse, og neimen om jeg rakk å få dotter i ørene engang, men så bremses de av mot toppen da — og da merker en. Damene hviner i frydefull blanding av angst og spenning — og det kiler så utrolig i maven, mens vi andre av »He-folket« holder oss mer mandig. Jeg skulle nå gjerne hatt hvint litte granne jeg da. Det måtte være deilig å ha gjort det engang, og med god grunn. Så var en oppe, og seg fra heisen rett ut på en god balkong, med høyt gjerde omkring. Det er overkanten av klompen — eller det avkuttete egget om man vil, og så kan jeg fortelle litt om det. Selve Fernsehturm er 211 meter høyt, og egget, som inneholder alle tekniske avdelinger for fjernsyn-sendingen, har ved siden av disse, også en to-etasjes restaurant hvor over 200 mennesker kan spise samtidig. Største diameter på klompen er 15 meter, og plattformen på det avhuggede egget er 150 meter over bakken. Spør om det er utsikt. Først utover byen og dens nærmeste omegn, men øyet søker straks videre utover i det uendelige. Åsrygg bak åsrygg. Blåne etter blåne lengst ut til den disige horisonten, milevis, langt, langt der borte. Fint syn var det oppe på balkongen også rett som det var. Det blåste jo ganske kraftig så pass høyt oppe, og hvis damene så ikke passet riktig godt på, så hadde de plutselig skjortene over hodene på seg på et blunk. Merkeligst synes jeg det var at jeg overhodet ikke hadde noen som helst slags høyde- eller svimmelhetsfølelse. Siden det blåste så friskt så skulle en jo tro at en fikk følelse av svingninger, men absolutt nei. Så måtte jeg kjekke meg litt da, og gjøre som mange andre, gå bort til rekkverket og titte ned, men du store min og huttemegtu. Det ble ikke så veldig lang titten nei. Jeg tok øynene fort til meg igjen, og stirret energisk, og tilsynelatende helt uanfektet, og interessert, rett utover igjen. Det var rent nivå så høyt det plutselig var. Menneskene langt — langt der nede virret omkring som bitte små sorte maur, og tretoppene svalet i vinden, som bølger på et urolig hav. Jeg måtte ha meg litt kaffe og en kake etterpå. Ned i restaurantene kom en når en brukte en smal vindeltrapp. Først ned i øverste etasje hvor det ble servert kun varm mat, og derfra videre ned i underetasjen hvor det var kaffe-salong. Alt var nydelig avstemt i fargene og helt moderne innredet, med border som sto radialt inn i rommet fra den ytre glassvegg-sirkelen, og denne glassveggen er så ytterveggen i restauranten. Det er noen digre speilglassvinduer som skrår en del utover og oppover fra en gesims av, som er like høy som bordene. Når en derfor sitter og spiser nærmest vinduet så blir det bare en 30 cm bred

stenplate som skiller en fra vinduet, og den praktfulle utsikten, utover, og altså omtrent også loddrett nedover, men det gjør ikke noe om en da stirrer ned i kaffe-koppen eller innover i rommet, for det er så mange andre som gjør det samtidig. I regningen for kaffen og kaken måtte det være tatt med både fraktutgifter til topps, og et høyfjells-tillegg, for det kostet fire mark.

Mens jeg var oppe på balkongen kretset det stadig et liter fly rundt tårnet, og da det gikk an å komme i forbindelse med det over en kortbølgesender stasjonert like over balkongen, fikk jeg anmodet det om et foto, som jeg senere har fått ettersendt. Jeg måtte bare ved betalingen oppgi navn og adresse hjemme i Norge, og det var jo morsom service. Nedenfor ser dere resultatet.

Nede igjen pratet jeg litt mer med vekten, som var en riktig gemyttlig kar, som moret seg over den historien som da gikk i Schwaben om dette tårnet. Stuttgart ligger i Schwaben, og det er en kjent sak at berlinerne, i dette tilfelle Siemens-folkene der, alltid er så breie i kjeften og vanskelige å gjøre til lags, men nå hadde det da endelig omsider lyktes å bygge en tilfredsstillende tannpirker til dem.

Så var det bare en bitte liten bit av veien — eller 22 mil, igjen til reisens bestemmelses-sted, München, hvor jeg og SRW sammen skulle delta i *International Dentalschau*, ja, så var jeg der da, og deltok, men det er en ganske annen historie . . .

Pr.

i S

og

O S

Kjære Wigholm.

Jeg kan ikke annet enn prøve å erte deg litt med en liten tabbe i Proton-avisen side 48. »Et eiendommelig branntilfelle«, i slutten av nest siste avsnitt står det: »P.g.a. fuktighet i materialene, tapet osv. *fikk man så stor overgangsmotstand*, strømgjennomgang og derav følgende oppvarming slik at veggen antente.«

Det er vel ikke akkurat slik det foregår. Med hilsen

Bredo Behrens (BII).

Kjære Behrens.

Du har fullstendig rett, og jeg kan forsikre deg at din bemerkning gledet meg. Det er hyggelig at en finner tid til å lese avisen. Her i huset ser det nesten ut til at ingen legger merke til hva vi skriver. I hvert fall er det ingen som reagerer på det. Med hilsen

Per Wigholm.

Kjære Red.: P/O.

Jeg leser med interesse Deres innlegg til »Kjære Bergensleser« fordi vi har samme problem i Trondheim. Bergens spalte var imidlertid ikke så liten som De ville ha den til. De glemte jo artikkelen fra Erna Hodne Olsen P/B på to hele sider.

For å bedre på forholdene både i Bergen og her, foreslår jeg oppnevnt en red.komite på begge steder. Det kan tenkes at P/O ville få samme problemet, om ikke i samme grad, om vår ordning ble innført der.

Beste hilsener

KP P/T.

Kjære Knut Petersen.

Det er ikke riktig at vi glemte bidraget fra Erna Hodne Olsen, men vi tillater oss å ha vår egen mening om hva som hører inn under P/T- og P/B-sidene. De er beregnet på lokalt stoff, og stoff som er egnet til å gjøre virksomhetene kjent for avisens lesere. Får vi ikke slikt stoff, må sidene skrumpe inn for eventuelt å forsvinne. De blir ikke fylt ut med alminnelige bidrag, slik som fru Hodnes reiseberetning, selv om innsenderen er ansatt i P/T eller P/B.

Det kan ikke bare tenkes at vi ville ha, vi har problemer med å skaffe stoff til avisen. Det er rent utrolig hvor man på alle hold mangler forståelse for vårt behov for bidrag som passer i et bedriftsblad. Av Protons over 700 ansatte kan vi på en hånd telle dem som har vist positiv interesse for avisen. Alle skyter seg inn under at de ikke har tid, men det er en grov misforståelse. Det er tiltak de mangler.

Vennlig hilsen

Red. P/O.

Klager:

I Proton, Trondheim, er vi nå over 220 ansatte, allikevel får vi bare 200 eksemplarer av Proton-avisen. Vi vil gjerne ha 230.

Sist kom avisen alt for sent til oss. Vi fikk den den 5. november på verkstedet, samme dag som kryssordløsningen skulle leveres.

P/T.

Vi har dessverre fått klager fra flere hold om at de ikke får avisen. Vi kan bare beklage det, og be at alle som har med fordeling av avisen, påser at den kommer frem. Skulle noen få for få eksemplarer til at de kan nå alle ber vi om skriftlig melding, så vi kan rette på forholdet.

Det var kjedelig at avisen kom for sent frem til verkstedet P/T. Vi håper det ikke skal gjenta seg.

Red. P/O.

„Du kjenner sikkert...?“

sto det i forrige Proton-avis, og det var disse plagsomme innsamlingslistene det gjaldt. En kategori ansatte var imidlertid ikke tatt med, og for disses skyld tar jeg gjerne emnet opp igjen. Det er mange som absolutt »ikke kjenner«. Alle de nyansatte som også blir forelagt lister til en eller annen »jubel« på en måte som ofte er det rene bondefangeri. »De vet vi pleier jo å gi noe når en eller annen har et jubileum« — tankestrek og taushet — »og ja, jeg vet jo ikke om det passer Dem akkurat å være med«??? — plagsomt — »men De vet . . . og bla, bla, bla«. Ja, så blir det til at en betaler da. For det første fordi man nettopp er ansatt og gjerne vil gli inn i husordningen hurtigst mulig. For det annet fordi man nødig vil gjøre seg upop på en eller annen måte ved å stikke seg frem ved å la være, og for det tredje fordi det faktisk ble antydning muligheten av at man kanskje ikke hadde råd til å være med. Jeg hilser iallfall gjerne på den som har manns mot til å la være å betale. Meg kostet det ti kroner første gangen, men senere har jeg jo lært at det var det rene idioti. Problemet har surret i hodet på meg mange ganger, for det må da kunnes finnes en annen og bedre ordning enn disse innsamlingslistene? Den beste løsningen tror jeg er den som kom frem en gang jeg diskuterte spørsmålet med Halck. Jeg antydte at man burde kunne trekkes for en femmer en gang, og så la pengene overføres til et gavefond, som det ble delt ut fra når en eller annen giftet seg, hadde jubileum, eller fylte bestemte år. Når fondet var oppbrukt ble man trukket på nytt osv., og da var det Halck fremkom

med den aller beste idéen synes jeg. Som kjent blir ikke ørene i lønningsposene utbetalt mer enn en gang om året av rent praktiske grunner. Ørene blir overført til egen konto, og oppgjort en gang om året. Hvorfor ikke ta disse pengene og overføre dem til et gavefond? Hver og en av oss merker neppe noe til »lønnsreduksjonen« som da pr. måned ikke kan overstige 99 øre, men samlet utgjør ørene et ganske betraktelig beløp, som hvis det allikevel ikke er stort nok, jo kunne suppleres med trekk, som først tenkt.

På denne måten fikk vi pengene, og så måtte det settes opp statutter. Personlig er jeg stemt for faste summer til de forskjellige anledningene. Så og så meget til bryllup. Så og så meget til 25 års jubileum osv. Penger kommer alltid godt med, og man har kanskje noe bestemt man ønsker seg, som man da kan kjøpe? Beløpets størrelse er jo fastsatt på forhånd, og likt for alle, hvilket jeg også synes gir mange fordeler.

Pr.

Jeg er dypt uenig med ditt innlegg om listene, Pran. Ja jeg tror ikke du kan ha tenkt nøye igjennom hva forslaget ditt innebærer. Jeg går ut fra den forutsetning at enhver oppmerksomhet i anledning av en merkedag er en frivillig sak, noe man gjør som en personlig honnør. Du går ut fra at det er en selvfølge at det skal ytes bidrag. Det er det ikke. Det er ingen som har krav på noe som helst. Ja, det finnes dem som ønsker at dagen skal forløpe i all

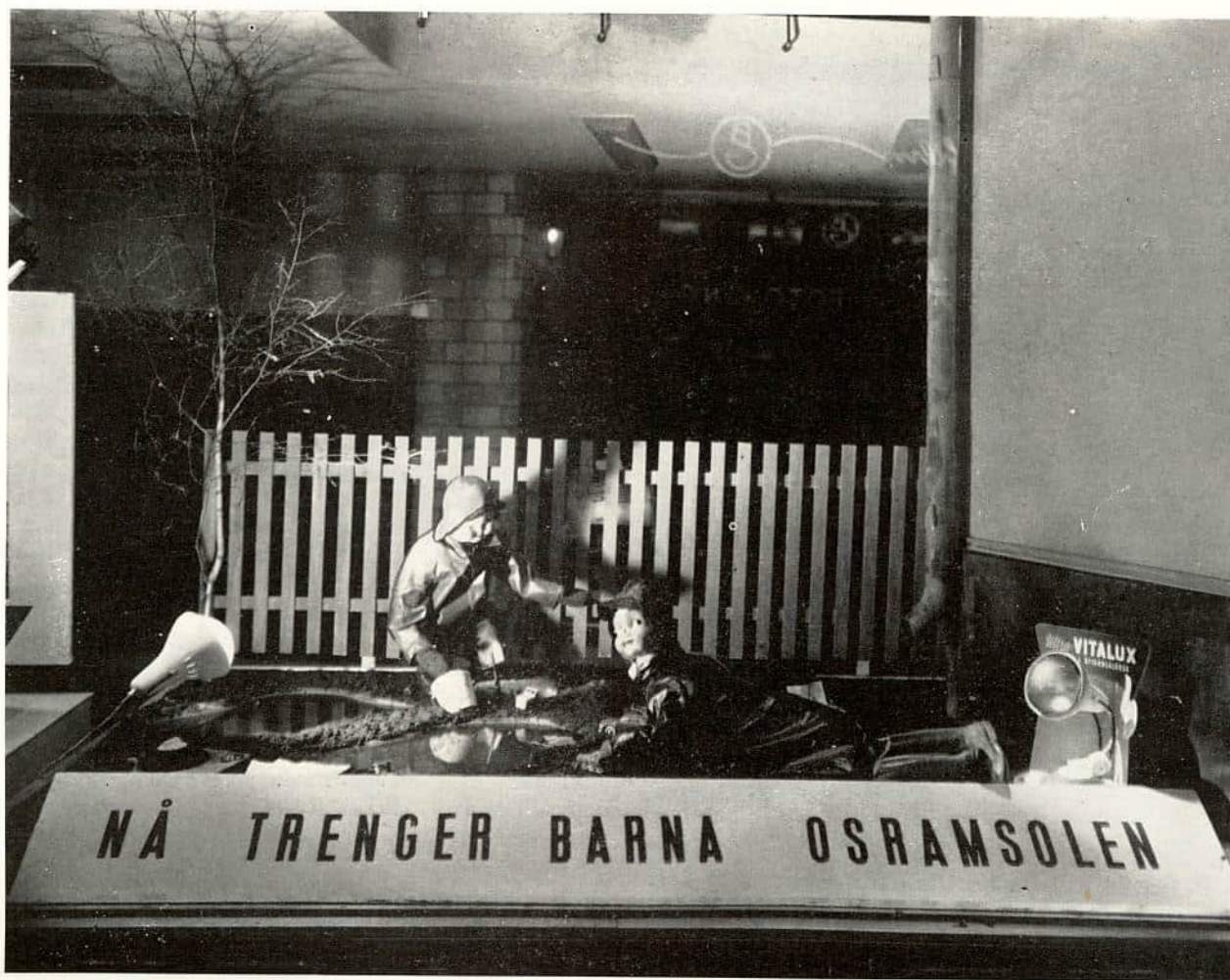
stillhet, uten særlig oppmerksomhet. Også dem skal vi respektere.

Men selv om vi går ut fra at alle er for at det skal ytes honnør, så er det enda et langt og meget betenkelig skritt å gå til en trekkordning. Det minner meg betenkelig om de offentliges fremgangsmåte. Vi trenger penger! Vi tar dem! Det du foreslår er en form for skatt, og det en skatt med et meget tilfeldig beregningsgrunnlag.

Wig.

Det var dem som syntes vi gikk litt hardt til verks under »Ris og Ros« i forrige nummer. Vi beklager å måtte meddele at det var bare en begynnelse. Vi ser det også som vår oppgave å påpeke forhold vi mener ikke er riktige, selv om vi fra tid til annen kan komme til å trække en og annen på tærne. Er noen sårbente, så har det vel sine spesielle grunner, som ikke vi kan hjelpe for. Selvsagt er avisens spalter også åpne for andre meninger enn våre. Ja, vi ville sette direkte pris på et innlegg av og til, en liten redegjørelse, litt interesse for avisen. Det må jo i lengden bli nokså monotont, hvis bare redaktørene ytrer seg.

Det er oss denne gangen en glede å bringe et bilde fra et av våre utstillingsvinduer. Fra flere hold har vi fått høre at det var noe av det beste vedkommende hadde sett.

For foto

Navn: _____

Adr.: _____

er ansatt som _____

i A/S PROTON. Oslo, den _____

AKSJONÆRSKAPET
PROTON

Igjen har jeg lest et sirkulære, ja hvem har vel ikke gjort det, men dette var et spesielt sirkulære. Det fikk meg til å tenke på to ting: Service og skomakerens barn. En merkelig sammenstilling, ikke sant? Jeg sikter til sirkulære KON Nr. 208. Er det for øvrig noen som har oversikt over hvilke sirkulærer fremdeles har gyldighet? Kanskje en konsentrert sammenstilling ville være på sin plass? Men til saken. Det fastslås at vi ikke er flinke til å gi beskjed i portvakten og til telefonsentralen når vi går ut. Det er dessverre så sørgelig sant. Mange av oss har også ærender rundt i huset og er derfor ikke å finne på plassen sin. Det første tilfellet er det ikke lett å finne noen løsning på. En må appellere til bedre vilje til service. Kanskje ville det også hjelpe ganske fort hvis telefonsentralen og portvakten fikk instruks om å forespørre hos nærmeste overordnede, hvis en eller annen ikke er å finne uten at det foreligger beskjed om at han eller hun er gått ut. Det ville da være en nødvendig forutsetning at vi fikk et kombinert optisk og fonetisk calling-anlegg i Proton. Til tross for den gamle sannheten om skomakerens barn, kunne det kanskje gjøres en unntakelse.

Men det sto mer i sirkulæret: »Portvakten må nøye påse at ingen uvedkommende får adgang til kontorer eller lager. Portvakten skal pr. telefon straks melde besøkende til rette vedkommende.»

Det er en stor oppgave portvakten pålegges, og det bør vel gjøres alt mulig for å lette ham i arbeidet. Burde ikke alle som hører til huset ha en egnet legitimasjon? For eksempel et legitimasjonskort, slik det står avbildet ovenfor. Kortet eksisterer allerede med et greit beskyttelsesomslag på reklamen, men det er ytterst få som benytter det. Det er ikke bare overfor portvakten det ville være greit med en legitimasjon, også i en rekke tilfelle ellers i huset og ikke å forglemme ute hos kundene, f. eks. ved besøk i store fabrikker, på service osv.

Kanskje ville det være en idé en gang ut på nyåret, når vi alle har fordøyet dette årets sirkulærer, å sende ut et nytt sirkulære: KON. Nr. 504 (?). »For å lette innføringen av legitimasjonskort for de ansatte i vårt firma er det truffet avtale om passfotografering med følgende fotografer: som i tiden fra til osv.«

Wig.

Har du ikke noe å skrive om?

Nei forsøk ikke å si at du ikke har tid! Jeg tror deg ikke. Jeg har på annet sted i avisen sagt hva jeg mener om det. Det finnes så utrolig mye å skrive om. En må bare ha øynene med seg, og ørene også. Det er ofte de tilsynelatende små ting som er egentlig store. En må bare være oppmerksom på dem. Det er ofte lettere å finne de ting som en synes er mindre bra, enn å finne det positive og gode. En skal ikke være blind for skyggesidene, men det er lyset som gir inspirasjon. Vi trenger din hjelp for å finne dette lyset. Du kan berette om de fremskritt vi gjør. Skal vi ikke forsøke å være litt mer meddelssomme. La oss ikke i beskjedenhet tro at det nettopp vi steller med, ikke har noen interesse. Det er klart at den jevne leser av Protonavisen ikke kan følge vidløftige tekniske eller merkantile utredninger. Men de som steller med de enkelte områder, vil sikkert forstå på en populær måte å gi en fremstilling av tingene som er fordøyelig for oss andre.

Hvorledes er det forresten med forslagskassen, for du vet da at vi har en forslagskasse? Det finnes sikkert et sirkulære som forteller om denne så inspirerende innretning. Inspirerende for hvem forresten? For vedkommende som mottar forslagene, og eventuelt også for dem som sender inn, men sikkert ikke for oss andre som ikke får noen beretning om alle de kløktige hoder som hører til vårt firma. Kanskje kunne vi gjennom Protonavisen få en liten festberetning av og til? Eller mangler vi til de grader initiativ at det ikke er noen som sender inn brukbare forslag?

La meg heller ikke glemme de herrer direktører, overingeniører og avdelingssjefer. De som med sitt gode eksempel skulle tjene oss andre til inspirasjon. De hører da ikke til den gruppen som mangler ti... Det kan da heller ikke være beskjedenhet? Jeg tror at disse herrer som ellers aldri overser noe, har oversett den glimrende mulighet Protonavisen byr på til å gi grei orientering om de enkelte avdelingers struktur og virkefelt, til oss som brenner av interesse og gjerne vil styrkes i vår samfølelse, og etter evne vinne forståelse for helheten. La oss først få en lettlest presentasjon uten høytidelige ordlag, og siden med jevne mellomrom små og store glimt fra virksomheten. I neste nummer har vi satt av en side til disponent Astrup for innføring i firmaets organisatoriske oppbygning. Etter hvert venter vi bidrag fra hver enkelt avdeling. Til å begynne med har vi satt av to (om ønskes inntil fire) sider for avd. 10—20 i neste nummer. Det er vårt håp at artiklene må bli så interessante at de i en egen samling kan tjene som bilag til arbeidsrutineboken.

Fristen for stoff til neste nummer er 23. februar 1957.

Wig.

JULENØTTER

Det hører liksom litt knask med til julen, og vi vil gjerne by på noen nøtter i all enkelthet. Det er ikke lett å bedømme dem gjennom skallet. Først når de er knekket vet man om de hadde noen skikkelig kjerne. Ofte er de med det hardeste skallet best, men de kan være tomme også. Vi håper du blant våre nøtter må finne en og annen du liker, som passer din smak.

Sønnene

Det var en gang en bonde som hadde fem sønner: Per, Pål, Hans, Ola og Lars. En dag traff han en kjenning fra byen, som spurte hvorledes det gikk med guttene hans.

»Jau«, sa han, »det er nå rart med slike gutter som er født på samme dagen. Når han Per blir så gammel som Ola er nå, da blir Pål dobbelt så gammel som Hans. Pål blir forresten da akkurat så gammel som de andre guttene tilsammen. I dag er Ola dobbelt så gammel som Per og Lars tilsammen og om tre år blir Ola så gammel som Hans er i dag og Lars så gammel som Per og Ola tilsammen er i dag.«

»Ja, du får hilse guttene og gratulere med dagen i dag,« sa bymannen og gikk mens han spekulerte på hvor gamle guttene egentlig var. Det gikk lenge før han fant det ut.

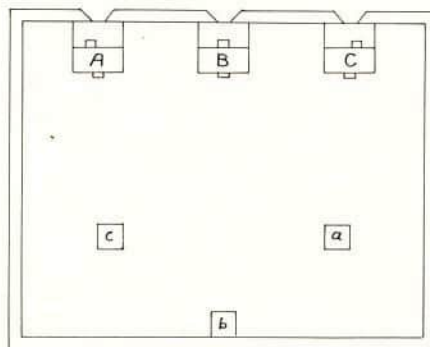
Regnestykket

Vesle Per er alltid uheldig. En dag han skulle føre inn regnestykket fra kladdeboken sin kom han til å velte blekkhuset, så det meste ble uleselig. Oppgaven hadde han heller ikke, så han kunne ikke regne om igjen. Men fordi vi vet at Per alltid regner riktig, kan vi hjelpe ham. Det vi kunne se var:

$$\begin{array}{r}
 * \quad 7 \quad \times \quad * \quad * \\
 3 \quad * \quad * \\
 * \quad * \quad 7 \\
 \hline
 * \quad * \quad * \quad 6
 \end{array}$$

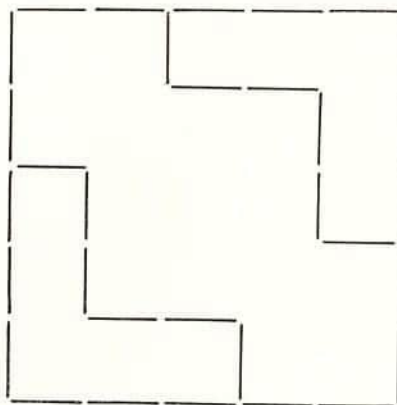
De tre brødrene

Det var en gang tre brødre som var litt rare av seg. De bodde i tre hus i utkanten av et firkantet stykke land de eide sammen. For å være helt for seg selv hadde de bygget en høy mur rundt stykket sitt. Innenfor muren hadde de også hver sin brønn, slik som skissen viser. Etter som tiden gikk ble de rare og rare, og med vennskapet ble det også så som så. En dag det var falt nysne gikk de rent i barndommen, for de ville ikke finne seg i at sporene deres til brønnene krysset hverandre, og hver ville bruke sin egen brønn. Slike raringer er ikke så dumme likevel, for de fant snart en løsning. Hvorledes ville du løst oppgaven?

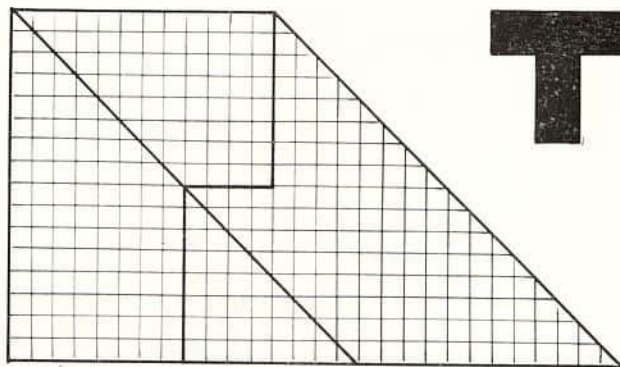
En fyrstikkoppgave

Fyrstikkoppgavene har sin egen sjarm. Denne her hører egentlig til de lette. Men alle fyrstikkoppgaver er jo egentlig lette når man først kjenner løsningen. Ved å flytte 12 stikker i figuren som vist på tegningen skal du få en ny figur som består av 8 kvadrater. Lykke til!

Et brikkespill

Tegn opp og klipp ut fire brikker som vist på figuren, en rute lik 5 mm er passe målestokk. Med disse brikkene kan du lage en stor T som også vist på figuren. Det er slett ikke vanskelig, når man først vet hvorledes.

Er du en god iakttager?

Det er temmelig forbløffende hvor lite vi mennesker har øynene med oss, slik at vi kan kjenne igjen forskjellige ting vi sikkert en gang har sett. Særlig vanskelig blir det, hvis vi får forelagt tingen på en annen måte enn vi er vant til, fordi vi bare får se et utsnitt, uten de omgivelsene vi synes hører til, og kanskje er målestokken også litt forvirrende.

Aage Meyer har vært oss behjelpelig med å skaffe noen bilder fra dagliglivet, som du sikkert kjenner igjen med en gang. Vi gjorde det ikke! Vitsen er naturligvis å komme den virkelige gjenstand nær-

mest mulig. Hvis f. eks. bildet midt i første rekke skulle være av flensen på et rør (hvilket det naturligvis ikke er), så gjelder det å finne ut, henholdsvis å gjette, om det skulle være et messingrør eller et støpejernsrør, og eventuelt hvilken diameter røret hadde.

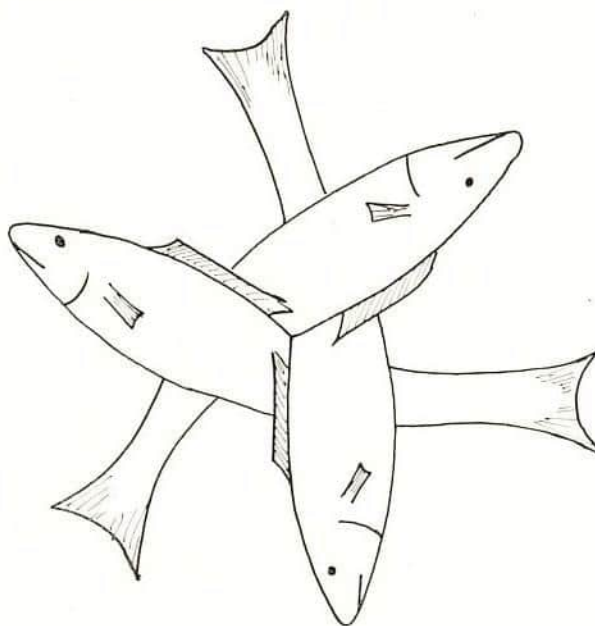
Som allerede sagt, er alle de avbildede gjenstandene fra dagliglivet, så vi tror faktisk det kunne være morsomt å ta Protonavisen med hjem og la familien og venner forsøke seg i en aldri så liten konkurranse. Kanskje kunne vi i Protonavisen få høre litt om hvorledes det falt ut.

Fisk

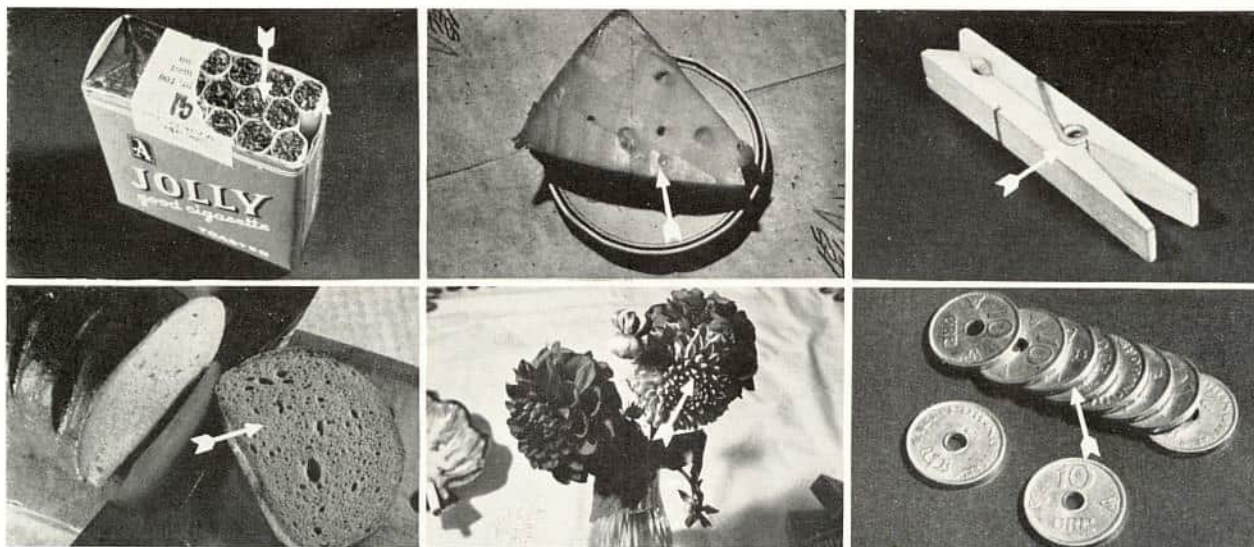
For en tid siden var jeg nede på fiskebrygga for å kjøpe fisk. Av en riktig stø gammel fisker kjøpte jeg også tre riktig pene fisk. Fiskeren tok dem med en hånd og slengte dem på vekta, og de la seg så fint om hverandre, at da jeg kom hjem, fikk jeg lyst til å forklare kona hvorledes de lå. Men da jeg skulle til å tegne det opp, så fikk jeg det slett ikke til, hvor mye jeg enn prøvde med fingrene som modeller. Nå ville et lykkelig tilfelle at da jeg noen dager senere bladde i avisen, fikk jeg rent tilfeldig øye på et bilde som en pressefotograf hadde tatt på fiskebrygga akkurat da jeg kjøpte fisken. Og enten du tror meg eller ei så kunne jeg ganske tydelig se hvorledes fiskene lå på vekta. Jeg var ikke sen om å tegne dem av, og resultatet ser du på bildet ved siden av.

Se nå nøye på bildet i ti sekunder og lukk så bladet og forsøk å tegne fiskene slik de lå på vekta. Jeg håper at du ikke er fullt så dum som jeg var. Det er jo så enkelt!

Wig.

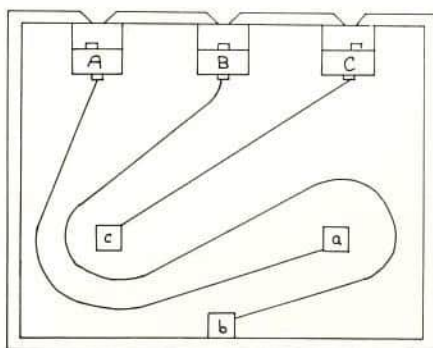
Løsninger til Julenøtter (s. 80—81)

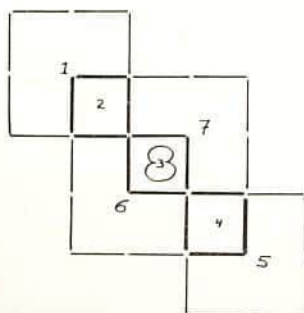
Regnestykket:

$$\begin{array}{r} 47 \times 38 \\ 376 \\ 141 \\ \hline 1786 \end{array}$$

Brødrene

Fyrstikkopp-gaven

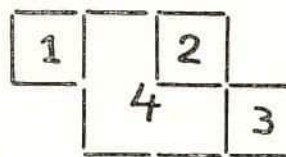

Er du en god iakttagert?

1. Fant du sigaretter er det fint, men toppen hadde naturligvis vært om du hadde kunnet si merket.
2. Et stykke ost som er skåret av med høvel.
3. En klesklype.
4. Et stykke alminnelig brød. Kake og til nød svamp er brukbare løsninger.
5. Kryssantemum.
6. Tjører. De som mente det også var andre mynter har ikke klart oppgaven.

For at du kan bedømme resultatet, kan vi opplyse at 5—6 riktige er uvanlig godt, mens 3—4 er gjennomsnittlig prestasjon. Greide du færre enn 3, bør du snarest gå over til å betrakte verden med åpne øyne.

Fra forrige nummer:

Gårdsgutten tok to kroner av de 27 kronene og ikke av de 30. Hele oppgaven gikk ut på å forvirre ved å sammenblande begrepene.

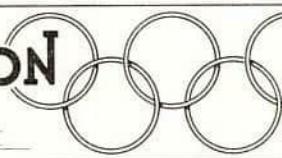
Bjørneskinnet var hvitt (isbjørn på Nordpolen).

Bridgen:

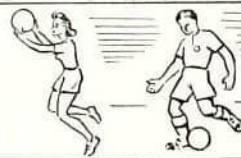
I bedriftsturneringen deltar P/O med 4 lag. Hittil har vi spilt mot Wilh. Wilhelmsen og Rikstrygdeverket. Det ble seier begge ganger. Våre lag var henholdsvis: Gabrielsen-Jansverk/Johansen-Sætha og Magnussen-Jansen/Tørres-Holm.

PROTON

SPORT

Sommerlekene 1956

Søndag morgen var i grunnen ikke så verst allikevel. Ja, utover hadde vi til og med enkelte solgløtt. Allerede tidlig var det mange som hadde møtt frem, ja ikke få hadde overnattet, og etter hvert strømmet det fler og fler til. Mange mammaer og pappaer kom sigende, og hadde barna med seg ned til de aller minste, så stevnet ble en riktig hyggelig, koselig — og spennende — »familiens dag« akkurat som ønsket. Ca. 60 deltakere startet i stevnet, og når familie på familie samlet la iveri, så var det rent så det putret rundt hytta og ved de forskjellige postene.

Sommerlekene legges opp som virkelige leker og i all gemyttlighet. Som eneste arrangør merket jeg fort at det var mange med som også hadde vært med i fjor, og alle verket etter å få begynne. Da tiden var inne til start, var det derfor bare å sette i gang, uten noen slags forklaringer eller demonstrasjoner. Det ordnet »gamlekara«. Morro var det å være med selv også, og slett ikke lite spennende.

Første runde gikk glatt unna. Den er nå også svært lett da, selv om mange av de yngre ikke greier seg. Så var det å ta fatt på annen runde. Disse forbaskede ringene som første øvelse er min skrekk. Den andre og fjerde ringen kom over, og så kunne jeg føle meg sikker for de andre 5 øvelsene. De gikk også glatt, og så var det tredje runde da. Jeg var liksom i bra »slag«, men så måtte jeg avbryte fordi det ble så alt for mye å gjøre med utskrivning av nye kort for alle dem som tok fatt på fornyede forsøk. Det ble jeg litt oppkavet av, og jeg var ikke så kjekk da jeg, sammen med min sønn, skulle ut til ringene igjen. Sønnen skulle ta fatt på tredje forsøk. De to andre var han ikke helt fornøyd med. Så var det å innnta »plassen«, og bare rolig, ikke nervøs nå. — Den første ringen... Jamen gled den nedpå. Så den andre: Flott kast, og jamen kom den også på plass. Dette gikk jo fint. Ingen sak. Så tredje ringen: Bom. Men fjerde da:

Bom igjen. Puh — dette var fælt. — — Pust rolig inn nå — og konsentrer deg. Kastet gikk — og ringen satt! Hurra-meg-hei, men jamen tok det på. Etter første øvelse med ringene mente jeg selv at resten nok skulle gå glatt, og jeg så meg allerede i ånden stå ved ringene igjen, på tredje runde, og forsøke og få 4 ringer over pinnen — og det ville bli rekord, men...

Ja bare hør: Post 2 med pilkastene, og alle 5 pilene innenfor den tredje innerste sirkelen gikk lett. Ekspert der liksom. Men allerede ved tredje posten ble det trøbbel. Å kaste ned 3 planker med 5 baller, og så bomme de to første kastene, er ikke så veldig kjekt akkurat. Konsentrasjon igjen — og veldig fin på labben når jeg kastet — og så greide jeg det, forundre meg. Jeg pustet lettet ut. Enda så uhyre enkle disse øvelsene er, tar det virkelig på når man blir så ivrig. Nå var nok et nåleøye passert, så jeg gledet meg bare til å komme ned til Sportsplassen med keglene og golfballen. Det skulle gå så glatt så, og solen skinte så fint akkurat da. Riktig ja. Den første kulen rev en kegle, og det var vel og bra, men hva i all verden gikk det av den andre kulen? Loddrett bom. Det hadde da ikke hendt før. Bare ett kast igjen var vel hard kost, syntes jeg. Langt hold ble det liksom med en gang også — og jamen kunne noen ha klippet gresset litt kortere. Well, det var jo ikke annet å gjøre enn å forsøke seg — og så datt det 3 kegler til. Reddet igjen. Åndelig slo jeg meg selv på ryggen og sa: »Flott«. Golfen var ikke noe. Første slaget ble forresten kanskje litt langt, så det ble å være fin på labben med det andre. Det var ikke mer enn 60—70 cm igjen bort til hullet for det tredje slaget, og det var fin-fint. Akkurat passe med en aldri så liten skru, liksom, på ballen, og det benyttet den seg av. Jamen skrudde den seg ikke langs kanten av boksen da, og utenfor, både den og jeg. — Og så kom jeg ikke lenger. Snipp — snapp...

Det var rent morro å se med hvilken iver alle sammen gikk inn for øvelsene. Særlig barna da, og jeg tror de skrudde opp opphavene også. Alle måtte være

med, og det var rent så det krydde av folk ved de forskjellige postene. Enkelte ganger var det rent for mange — og for mye bråk — så racerne kanskje ikke fikk konsentrert seg nok. Diskusjoner etterpå viste i alle fall at det kunne være bra med vakter til de forskjellige øvelsene, og det må vi nok ha neste år. Men jamen var det hyggelig å se alle de små knøtta som var så ivrige i de små fjesene sine. De måtte være minst like gode som de voksne, selvfølgelig — og munnen sto ikke på dem.

Dessverre må jeg ta med noe som var litt kjedelig også. Det gikk ut over Velo — og hendte ved golfen. Han gikk ut der i annen runde fordi man gikk ut fra at det ikke var tillatt å flytte anviserflagget, men det var det selvfølgelig. Det var der bare for å markere hullet for det første slaget, og noe å sikte etter, for holdet var jo nokså langt. Etterpå kan det bare tas bort. Med instruert vakt hadde vi unngått dette. Velo fikk derfor fortsette igjen i annen runde fra golfen av, og lekte seg frem igjen til golfen nok en gang. Men så gikk han ut — selv om det hang i en tråd. Jeg så allerede førsteplassen gli ut av fingrene mine, men han var for sterk i tredje slaget, og ballen hoppet over. Inntil da hadde han en fin annenplass i alle fall, men som den fine sportsmann Velo er, trakk han seg fra det senere. Det kunne jo også ha vært andre som hadde »misset« på grunn av flagget, og han ville ikke ha noen fordel fremfor dem.

Men mine kvaler var nok ikke slutt enda. Mens vi står der sammen ved golfen kommer Arne Mathiesen over gjerdet og bort til kjeglene, som datt som fluer. Jeg skjønte det måtte være noe ekstra med ham, for alle tippet så fælt på kortet hans. Jo takk sann, da han kom bort til golfen, og jeg selv skulle kontrollere, så var han jamen kommet akkurat like langt som jeg, selv om det var i annet forsøk. Gikk han forbi så vant han — og tid til å forsøke meg en gang til var det ikke. Hadde jeg en liten mulighet

til tro??? Jeg hadde så inderlig lyst til å vinne. — Første slaget var helt rolig og sikkert og fint plasert. Det andre likeså, kanskje en liten smule for kort, men ballen lå i slik fin posisjon at jeg syntes jeg like godt kunne kvittere, det var nesten utenkelig at han skulle kunne bomme. Men den ballen og den skjebnen. Jeg forstår det nesten ikke selv enda hvordan ballen kunne trille rundt kanten av boksen, fra den ene siden helt rundt til den andre, og videre bortover i gresset, og skjønte ikke jeg det, så måtte Mathiesen ha enda vanskeligere for det. Det var faktisk helt rart å se på, og jeg skalv på hånden da jeg sværtet ut signaturen min igjen.

Så var det vel ingen som kunne slå meg vel? Opp til hytta og til å stokke om å gradere alle startkortene. Nei, det holdt, og så kunne jeg rolig ta fatt på premieutdelingen. Det var alle tiders premier, kan jeg fortelle. Jeg hadde dem med meg fra Tyskland, og det var nok å velge imellom. Utdelingen foregikk på den måte at vinneren fikk velge selv i tur og orden etter rang — og verdighet. Gjesteklassen skulle velge først, så ekte Protonianere — og til slutt barneklassen. Førstemann i gjesteklassen først altså, og det var min sønn — faderstolthet, selvfølgelig — og han valgte seg en fin kniv som han hadde bruk for. En fin follekniv med mange blader, syler og korketrekke. Så var det min tur, og jeg hadde lyst på et skrivebord-bestikk. Saks og kniv i skinnfuttal. Neste heldige var Kaj Varly i barneklassen. Proton ansatt. Han var virkelig rørende og valgte en porselekskrukke, som mor skulle få, og jeg tror nok mange av damene kunne ha ønsket seg den. Det var nå forresten ekte Rosenthal også da — og nesten ikke til å kjøpe for penger her oppe i Norge. Dyr iallfall. Så var det fru Iversens tur. Nr. 2 i gjesteklassen, og hun var rask på labben da hun sikret seg reisevekkeuret i skinnetu.

Arne Pran og Kaj Varly erobret hver sin aksje i »alle tiders pokal« og får sine miniatyropokaler. Pr.

Protonklasse:

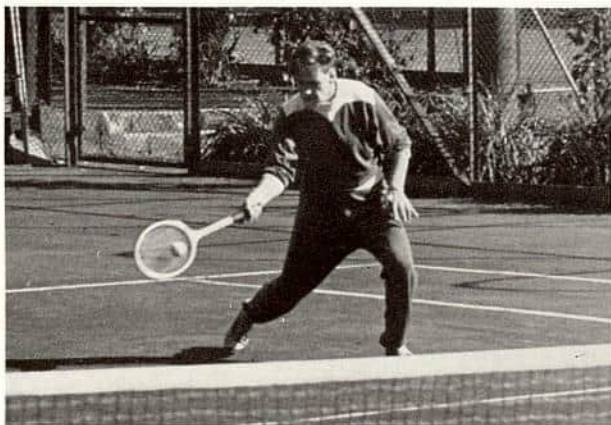
	Poster	Forsøk
1. Arne Pran	16	1.
2. Arne Mathiesen	16	2.
3. Berit Tangnæs	14	1.
4. Anne-Lise Lund ..	13	6.
5. Aage Meyer	12	2.
6. Kristen Lilledalen ..	12	2.

Gjesteklasse:

	Poster	Forsøk
1. Hugo Pran	18	3.
2. Else Iversen	17	5.
3. Brit Opheim	15	3.
4. Fritz Varly	14	1.
5. E. Tranberg	14	1.
6. Grethe Backer	12	1.

Barneklasse:

	Poster	Forsøk
1. Kaj Varly	15	1.
2. Ingri Reistad	13	4.
3. Anne Lilledalen ..	13	4.
4. Vesla Gjerkaas	12	2.
5. Tove Lilledalen	11	1.
6. Bjørg Varly	11	8.

Tennismesterskapet 1956

Proton Sportsklubb kan glede seg over god tilslutning når det gjelder tennis. De få timene vi har til disposisjon på kommunens baner blir vel utnyttet. I denne sesong har vi hatt 3 timer pr. uke på Frogner og 1 time pr. uke på Jordal.

Også i år har vi hatt tennismesterskap, men det er sannelig ikke lett å avvikle. Når vi omsider har fått deltagerlisten klar, og foretatt en nøyaktig trekning, viser det seg som regel at noen trekker seg, og til noen av kampene viser det seg bestandig at det er nesten umulig å få dem som skal spille sammen, til å møte samtidig.

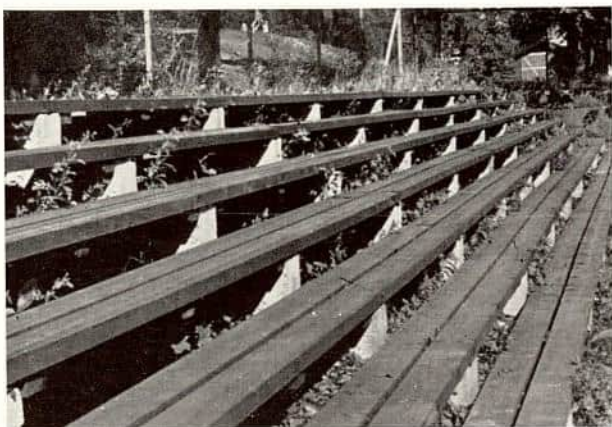
I dameklassen meldte det seg 2 deltagere, og Sossen Andersen ble mester etter å ha beseiret Turi Lindemann 6—4, 6—2.

I herreklassen var det påmeldt 10 deltagere. Som vanlig gikk Tore Berg til topps etter at han i finalen beseiret Svein Jacobsen 6—2, 6—4.

Det var også påmeldt 4 mann i herreklassen for tidligere upremierte, men disse kampene ble ikke ferdigspilt.

Det kunne kanskje være vel så morsomt i innføre serie-system istedetfor cup, og blir det mulig vil vi forsøke dette neste år. Da måtte eventuelt kampene begynne allerede tidlig i juni slik at vi var sikre på å få avvirket hele serien før sesongens slutt. Men dette spørsmålet får vi komme tilbake til senere. P. K.

Takket være vår ivrige fotograf Aage Meyer så kan vi bringe et par bilder fra turneringene, og det er særlig et av dem vi ber dere legge merke til. Det er det fra tribunene. Triste greier, hva? Red.

BII-Svømmestevne 1956

Fredag den 7. september ble det arrangert BII-svømmestevne i Torvgatens Bad. Proton Sportsklubb var arrangør, og det var 10 damer og 37 herrer som deltok i det spennende oppgjøret. Fra Proton sikret Sossen Andersen seg førsteplassen i klasse 2 for damer med tiden 51,2, mens Arne Pran vant klasse 5 for herrer med tiden 48,7. I stafetten for damer fikk vi annenplass.

Mat smaker vel aldri så godt som etter en »dukert«, så det ble servert kaffe, øl og smørbrød i Restaurant »Grotten« umiddelbart etter stevnets slutt.

Under stor jubel foretok Pran premieutdelingen og også denne gangen hadde han vært flink til å velge nyttige og morsomme premier. Takket være Per Egil Berg's musikalske ytelse ble det litt dans til slutt.

. . . ri.

Vi beklager at plassen denne gangen ikke tillater å ta med resultatlistene fra svømmestevnet.

Red.

Alle tiders pokal

som skal erobres 5 ganger for å bli »odel og eie« er det nå kjempet om i 2 år. På oppfordring bringer vi gjerne navnene på vinnerne.

Kr. Antonsen	(55)
Tore Berg	(55—56)
Einar Borchrewink	(56)
Odd Eriksen	(56)
Kirsten Greaker	(56)
Arne Hansen	(55)
Knut Kristiansen	(56)
Arne Pran	(56)
O. Smestad	(55)
Åge Thomassen	(56)
Maja Valstad	(56)
Kaj Varly	(56)

Tallene i parentes angir hvilket år en fikk aksje i pokalen. Tore Berg er altså den eneste som har to napp. Skal den virkelig bli hans om 3 år? og bare på tennis. Forhåpentlig dukker det opp nye kandidater til tennismesterskapstittelen.

Rekorddeltagelse

Det var de ytre forhold som satte sitt preg på Proton Sportsklubb's generalforsamling 7/11 1956. Den triste og tragiske utviklingen i Ungarn hadde på forhånd grepet oss alle, og selv om det var inntrådt våpenstillstand i Midt-Østen var forholdene svært usikre. Da formannen Arne Pran derfor ga beskjed om at den årlige julefesten var avlyst og at det beløp festen ville koste var stilt til rådighet for Røde Kors' Ungarn-hjelp, kunne det nok registreres en viss skuffelse, men på den annen side var alle glad over å kunne være delaktig i en slik hjelp.

Men enhver er seg selv nærmest. En ny norsk flyulykke hadde skaket opp sinnene og da det ble kjent at vår Trondheims-direktør Selmer sammen med andre fremtredende personer var på passasjerlisten, var det ikke noe rart at det la seg en egen stemning over deltagerne.

Generalforsamlingen hadde fått rekorddeltagelse da fintellingen viste 48 fremmøtte. Populære Kristian Antonsen hadde tippet nøyaktig dette antallet i en gjettekonkurranse og fikk for det en flott konfekteske.

Når det gjelder generalforsamlinger i Sportsklubben, så har disse lett for ikke å følge tilvante lover og regler. Formannen er en praktisk kar, og med et slikt syn blir det ofte tatt benveier, hvor en »idrettsjurist« sikkert hadde gremmet seg. Revisorene hadde for første gang i klubbens historie innvendinger å gjøre til regnskapet, men enden på det hele ble at generalforsamlingen ga sitt decharge og tvilspunktene ble klarlagt.

Generalforsamlingen fattet også beslutning om at klubben skulle opprettholde sitt medlemsskap i bedriftsindrettskretsen. Valgene gikk greit unna — for det meste gjenvalg over hele linjen. Styret fikk denne sammensetning: Arne Pran, formann, Johs. Iversen, viseformann, Svein Jacobsen, kasserer, Sossen Andersen, sekretær. Skiutvalget: Halfdan Reistad, Kr. Antonsen, Arne Mathiesen. Skyting: Arne Hansen, Gjert Hval, Rolf Ryen. Tennis: Per Egil Berg, T. Skavold.

Etter generalforsamlingen ble det servert kaffe, og så kom premieren på Proton Kameraklubb's første film — »Billøpet 1956«. — Filmen hadde selvsagt sine feil, men ble likevel meget populær. Det å se alle de kjente ansiktene på lerretet falt hørbart i god jord, og Alfstads debut, med en populær russebil, ga filmen et fint humoristisk innslag. Vi loddet stemningen

Kameraklubben

er en trofast hjelper for oss redaktører, og det er derfor med tungt hjerte at vi denne gangen avspiser den med så liten plass.

Kameraklubbens høstutstilling var litt av et funn, så da jeg var på den »høytidelige« åpningen (ikke noe er høytidelig i Kameraklubben, bare kameratslig og hyggelig) ba jeg om å få ta med noen bilder i avisen. Valget av forsidebilde var ikke vanskelig. Et utsnitt av et vinterlandskap som L. Holm er mester for passet utmerket. Ja, så var det å finne det beste til referatet. Nei, det beste kunne jeg ikke finne; men noen av de beste da? Jeg greide ikke det heller. De er så gode alle sammen, at egentlig måtte jeg ta alle med. Da jeg ikke har plass til det heller, valgte jeg en foreløpig løsning: Bare å gjengi et bilde som Meyer tok og som viser et utsnitt av utstillingen i Meinichsgate med noen få av tilskuerne. I neste nummer kommer da noen bilder.

Det er ellers noe pussig med denne Kameraklubben. Jeg gikk dit fordi jeg var interessert i stoff til Protonavisen. Jeg er ikke noen fotograf, knipser bare litt av og til. Men jeg likte meg så godt at jeg ba om å få bli medlem, og det fikk jeg tross mine manglende forutsetninger. Gjør et forsøk du også! Det er utrolig mye glede en kan ha av medlemsmøtene. Wig.

litt blant medlemmene etterpå, og hørte fort vekk uttrykk som: Veldig god — morsom musikk — kameraklubben har vært flinke — dette må vi få mer av — og så videre.

I første rekke er det Per Bakken, Aage Meyer og H. Stenseth som har æren av det hele. I et lynintervju Protonavisen hadde med Bakken kunne han fortelle at det hadde vært et veldig slit å få det hele ferdig. Over 200 effektive arbeidstimer regnet han med at filmen hadde kostet, men han understreket at Kameraklubben hadde bare møtt velvilje på alle hold.

Den planlagte dansen ble selvsagt avlyst under de rådende forhold, og erstattet av en rask spørrekonkurranse til hygge både for deltakere og tilskuere.

Vi vil gjerne ønske Sportsklubbens styre lykke til i arbeidet fremover og adresserer dette spesielt til formannen Arne Pran som har vist stort initiativ. Det har gitt seg utslag i en ny måte å drive klubben på, som sikkert vil være både til glede og gagn. x Svar. x

Protonlaget i Bergen

holdt ordinær generalforsamling i Bergens Roklubb's lokaler den 26 oktober 1956. Etter at regnskapene var godkjent, leste formannen opp følgende årsberetning for laget:

Ordinær generalforsamling i Protonlaget ble avholdt den 27 oktober 1955 i Bergen i Ingeniørforeningens selskapslokaler. Som nytt styre ble følgende valgt: Formann, W. Vaksdal, viseformann, J. Langhelle, kasserer, O. Grindheim, sekretær, G. Farsund. Som revisorer ble valgt Bj. Lyngvær og H. Johnsen. De fremlagte regnskaper i revidert stand ble godkjent. Etter generalforsamlingen gikk man som vanlig over til selskapelig samvær.

I 1956 er der holdt følgende møter og ekskursjoner i Protonlaget:

2 mars: Fremmøte på Festplassen og »Blåtur« til

1. Bystyresalen,

2. Solheim Sekundærstasjon,

3. Forum kino, maskinrommet,

4. Schøtstuene, hvor man avsluttet med selskapelig samvær. Dette ble samtidig avskjed for sekretæren, G. Farsund, og i hennes sted ble A. Fosse valgt som sekretær.

15 juni: Møte i Ingeniørforeningens selskapslokaler. Før åpningen av selve møtet holdt formannen minnetale for Johan Strimmelen.

Møtet hadde følgende dagsorden:

1. Opprettelse av feriekasse.

For utarbeidelse for nærmere detaljer for eventuell feriekasse, ble der satt ned et utvalg med E. Falch og Bj. Lyngvær som medlemmer.

2. Klubbvirksomhet.

Medlemmene ble anmodet om å komme med forslag i forbindelse med eventuell bridge- eller sjakkturnering.

3. Film.

Der ble fremvist film, som var tatt opp av ing. Vaksdal, fra grubeheisen på Stord. En liten kortfilm fra tilstillingen på Schøtstuene, og til slutt en film fra S. A. S.

Ved dette møtet tok E. Korsvold avskjed med oss, da han i august skulle tiltre ny stilling.

Etter møtet var det selskapelig samvær, delvis avbrutt av individuelle konkurranser i bordtennis.

Foruten møtene i Protonlaget har styret hatt flere møter i forbindelse med lagets tilstillinger.

På grunn av spesielle forhold har E. Falch fungert som kasserer istedenfor O. Grindheim.

Protonlaget vil benytte anledningen til å takke firmaet, ved disponent Bang, for den økonomiske støtte som har vært ytet laget.

Bergen, den 26 oktober 1956.

Styret.

Deretter gikk man over til valg. Følgende ble valgt til nytt styre: Formann, Bj. Lyngvær, viseformann, B. Monsen, kasserer, O. Grindheim, sekretær, A. Fosse, revisorer, H. Hansen og H. Bang.

Det forelå forslag til feriekasse for medlemmene, og dette fikk stor tilslutning.

Fra festen etter generalforsamlingen tar vi med et par bilder, som viser Protonlagets underholdnings-trio i virksomhet og et glimt fra bordet.

TRONDHEIM

Flydramaet

Dagene 7 og 8 november vil nok ikke vi ved Proton i Trondheim lett komme til å glemme.

Da meldingen om det savnede Braathen-flyet kom i dagsnyttssendingen kl. 13.00 og det med ett ble kjent at direktør Selmer befant seg ombord i flyet, stanset all virksomhet ved kontoret. Vi kom jo fort til den slutning at flyet ikke kunne være gått ned på noen flyplass når det ennå ikke var meldt 4½ time etter at det tok av fra Værnes. Mange teorier for at en vellykket nødlanding skulle kunne ha funnet sted ble diskutert, men ingen hadde vel innerst inne noen større tro på at dette kunne ha latt seg gjøre under de rådende værforhold. Men likevel hadde vi vel et aldri så lite håp. Etter som timene gikk, svant imidlertid håpet, og da mørket falt på og det enda ikke forelå noe nytt, tror vi ikke det var mange som regnet med å se vår direktør i live mer. Eller var det noen som enda ikke hadde gitt opp å håpe?

Klokken 23 om kvelden startet en unnsetningsavdeling på 11 mann fra kontoret for å ta del i letingen etter flyet neste dag. Blant disse vet vi at det befant seg optimister.

Neste dag fulgte vi spent med i radio om det var noe nytt. Apparatet ble brakt med på kontoret til det bruk, men da selv ikke 13-meldingen kunne berette om noe livstegn fra flyet, var det som alle gjorde seg fortrolig med total katastrofe.

Bare vel en time senere kom så meldingen om at flyet var funnet og at 10 av de 12 ombordværende var i live, derav 9 av 10 passasjerer. En bølge av glede og takk gikk gjennom oss alle, men enda visste vi ikke hvordan det hadde gått med Selmer. Sjansen for at han var reddet var 9 mot 1. Etter hvert fikk vi imidlertid rede på navnene på flere av de reddede uten at Selmers navn ble nevnt, og angsten begynte igjen for alvor å snike seg inn over oss. Men så, kl. 15.30, det var fru Selmer selv som ringte oss, kom meldingen om at Selmer var blant de overlevende, og den glede og lettelse som da inntrådte etter spenningen i det siste døgn, lar seg ikke beskrive.

At det gamle ordtaket om at intet nytt er godt nytt, fikk vi erfare i disse dramatiske dager, for mens vi fikk høre, og tildels også lese, mye om de andre passasjerer, hørte vi lite om Selmer, og det viste seg da også at han på en mirakuløs måte hadde kommet fra ulykken uten nevneverdige skader.

Da han allerede på lørdag kom innom kontoret, var det nok rart for oss alle å se ham igjen. Ikke fordi han hadde fått et blått øye og blå og gule merker ellers i ansiktet, men fordi vi hadde ham lys levende blant oss igjen.

To dager i en spenning som nesten ikke var til å holde ut, var over.

Hellesvik P/T.

Herr redaktør

Jeg hadde i tankene å skrive litt fra ferien, men det har etter ferien hendt ting som er mer aktuelle enn en kjedelig feriebeskrivelse.

Vedlegger likevel et bilde fra Trollheimstraktene, nærmere bestemt Todalen på Nordmøre.

Som nevnt er her i byen inntruffet ting i det siste som trafikkmessig setter oss ettertrykkelig tilbake. Jeg vil derfor bringe en stubb om det:

Trikken våres ha broinne opp. Vi va mållaus de første dagen, no har vi så vidt fått måle igjæn.

Vi fekk hjelp fra Oslo sjø, stor stas.

I førstninga va de vanskeli å sjå forskjæll på aill' de dær bussan, så de va ofte å hør: »E de dær Oslo buss'n?»

Å Oslosjåföran da, de ha imponert oss stort. Vi ha no vei'nta osså da at av- og påstigninga villa bli vanskeli, og i førstninga va de oft å hør: »Se å rappe Dem med avstigningen da.» Trøndersk ro der åsså.

Men du store væla for nån goe kara te å kjör. Dæm åle sæ fram i dein store trafikken. Jau, de dær va e go' hjelp, å takk ska Hovedstaden ha.

Å så kom'en Simen til heder og værdighet igjæn. I vårt firma skoill' det vær unødvendig å sei at'n Simen de e'n Siemens Schuckert de.

No ha gammelvognan me'n Simen i oinnerstellet blitt reine Stashæstan, å så gått som dæm går.

De rare va at folk vart så snill ætte brainn. Itj'nå sure mina sjøl om de va så trangt at te å me sjortknappan va tu når'n kom hjæm.

Konduktöran ha åsså blitt så hjælpsom ætte katastrofen — aill' får bli med.

Som avslutning e' trikkhistorie:

En eldre aktverdig dame ble en dag sittende vis a vis en lamogutt på trikken. Guttan var forkjølet og snufset i seg i det uendelige. Til slutt brast det ut av damen: »Si meg, har du ikke lommetørkle, vennen min?» »Jau, men æ låne de' itj' bort«, svart'n.

Reist P/T.

Drømmer etter Radiomessen

Nye radiomodeller og ny type bånd på trappene?

Det trønderske publikum var så heldig å få stifte bekjentskap med de fleste radiomodeller som er på markedet eller som kommer i nærmeste fremtid, gjennom den radiomessen som fabrikanter og forhandlere arrangerte i Trondheim i oktober i år. Det var den første messen i sitt slag som ble arrangert her etter krigen, og den ble en suksess. Fler enn 13 000 besøkte den mot ca. 10 000 i Bergen hvor den kom fra.

Den voldsomme interessen skyldtes ikke minst fjernsynet. Det var nemlig innredet et studio i messe-lokalene, og alle sendingene kunne følges av publikum. Både studio og kontrollrum var i lydisolerte glassbur. Sendingene kunne også følges på de mange fjernsynsskjermene i lokalene. Om ikke Proton deitok med utstilling av fjernsyns- og radioapparater, var det en tilfredsstillende å vite at alt antennemateriell, med unntakelse av senderantennen for fjernsynet, samt opplegg av kablene fra opptakerapparatene til skjermene, var levert og utført av oss. Ved inngangen til messelokalene var det plasert to store antenner, den ene spesielt for fjernsyn, den andre både for fjernsyn, FM og vanlig radiomottaking, og også disse leverte vi.

Skal en tro reklamen, har det funnet sted en liten revolusjon innen radioindustrien. Men dessverre er vi blitt så vant med nye tekniske finesser at vi ikke blir så interesserte som fabrikantene kunne ønske. Det ble disket opp med uttrykk som BI-AMPLI, Hi-Fi og 3-dimensjonal lyd (!), og høyttalere med Hi-Fi skulle gi den hittil mest perfekte gjengivelse, men om publikum lot seg rive med, er tvilsomt. Dette skyldes kanskje at vi ikke har noen FM-sendere her oppe ennå som kan gi oss det nødvendige sammenligningsgrunnlag, for vi synes nå at høyttaleren i vårt eget apparat er god nok. Og skulle den svikte en gang imellom, får vi skylde på dårlige lytterforhold eller dårlig innspilling.

Men hopper vi bukk over disse benevnelsene, fant publikum interesse i de store og pene apparatene, bord- og gulvmodeller, likevel. Og den lille batteridrevne reisegrammofon med transistorer trakk også mange skuelystne til seg, for her ante man noe revolusjonerende.

De radioapparater som hadde knappesystem var i flertall. Dessuten kunne en se apparater med momentvalg av flere programmer, dvs. mulighet for å ta inn øyeblikkelig en på forhånd ønsket stasjon uansett hvilken frekvens en befinner seg på, samt motordrevet bølgevender (noe som etter min mening bare fordyrer apparatet samtidig som det gjør mulighetene for reparasjon større), og et par typer båndspredning. Men det inntrykket jeg sto igjen med, var at fabrikkerne famler seg litt frem mens fjernsynet er i anmarsj. Det ble imidlertid forsikret at fjernsyn og radio var to forskjellige ting og at publikum derfor kunne bestemme seg for det apparatet de likte. Til det første er det ingen ting å innvende, men mon tro om ikke de to apparatene vil få en annen utforming

senere, f. eks. at man får kjøpt begge apparatene i ett og med finesser som vi i dag kan tenke oss når vi bare får summet oss litt.

Det har mange ganger slått meg at vi tar de tekniske hjelpemidler og finesser som selvfølgelig. Det er vel ikke svært mange som bevisst ofrer de forbedringer som vi i morgen er avhengige av, en tanke i dag, rimeligvis.

La oss derfor for moro skyld stille opp spørsmålet hva menigmann vil kunne få av radioindustrien om noen år. Situasjonen er kanskje denne:

Han sitter og søker på et nett lite apparat som er innebygd i bokhyllen. For å få den best mulige gjengivelse har han anskaffet seg en stor høyttaler som er plassert i kroken av stuen eller er plassert bak fjernsynsskjermen fordi denne ikke lenger er av glass. Det er ikke noe i veien for at han kan sette seg til midagsbordet og likevel fortsette søkningen på skalaen ved hjelp av fjernkontroll, men dette skader i høy grad familieforholdet og må derfor frarådes. Når fjernsynssendingen skal på luften, trykker han på en knapp på samme apparat for at panelet eller forhengene bak skjermen, som er innebygd i vegg, kan flytte seg. I stedet for panel kan det være maleri. Samtidig trykker han inn en av knappene for momentvalg og får da inn den sendingen han ønsker, et av de skandinaviske land eller det felles-europeiske nett, som alle blir formidlet av relestasjonene med de nødvendige antall kanaler.

Selv om vi i dag kan få inn et utall av stasjoner, anskaffer vi oss plater og lydbånd. Vi kan da ikke vente annet av herr Menigmann enn at han gjør noe lignende. Han kjøper siste utgave av magnetofon, får med seg et bånd eller to — kjøper eller leier — kopler magnetofonen til fjernsynsapparatet, setter på båndet (noe for utviklingsavd. P/O), trykker inn en knapp (enkelt må det være), og får se og høre f. eks. Stokowski dirigere Philadelphia Symfoniorkester med Rubenstein som solist i B-moll-konserten av Tsjajkovskij.

Men fra spøk til alvor, tilbake til Radiomessen. Det var første gang vi fikk se skikkelig fjernsyn på disse breddegrader. Programmene var varierte og populære, bl. a. var to ordførere i ilden en dag i diskusjon om sammenslåing av deres kommuner, og programmene ble også sett i flere hjem omkring.

Nå håper vi bare at det ikke tar alt for mange år før vi får se en lignende parade, men vi håper da samtidig at Proton viser tenner, f. eks. ved lansering av dette båndet som skulle komme..., for hvorfor ikke la det komme først som sist?

KP, P/T

P.S. Utviklingen av radio- og fjernsynsmottagere synes ikke å ha noen grense. Det blir så fint så fint alt sammen. Men en ting vil jeg be konstruktørene ikke å glemme: Knappen til å skru av med. La den få en fremtredende plass.

D. S.

Høst og årsmøte i Protonlaget P/T

Årsmøtet ble i år arrangert i Astoria Hotells spisesal den 9 november. For første gang slo man års- og høstmøtet sammen. Forslaget kom opp i fjor etter at vi i flere år hadde hatt en dårlig oppslutning. At det ikke møtte frem flere enn 35 medlemmer inklusive sine respektive, skyldtes imidlertid ikke programmet, men andre ting.

For det første skulle det vise seg at vi kolliderte med Norsk Elektroteknisk Forening (NEF's) møte hvor direktør Haaland fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk og vår overing, Bottheim skulle holde foredrag om Brattingfoss kraftstasjon. Som kjent er stasjonen nylig ferdigmontert av Proton, og den er den første i landet med pumpeanlegg til å føre flomvann, som ellers ville gått tapt, opp i et basseng for å lagre dette til de vanskelige vintermånedene. Dermed falt den ellers så trofaste ingeniørstab ut av bildet.

For det annet fikk vi den tragiske flyulykken like innunder møtet. Selv om vi var så heldige å få vår direktør Selmer tilbake i bra tilstand, satt spenningen enda i kroppen. Alle var derfor ikke opplagt til å gå til en hyggeaften, og de ti mann som dro ut på leting etter flyet, var avskåret fra å delta fordi de kom for sent tilbake.

Som vi forstår måtte det råde en del uvisshet i styret foran møtet m. h. t. programmet som imidlertid ble gjennomført med unntagelse av en gjettekonkurranse.

Vår overing, Lie var den første som slapp til. Han holdt sitt interessante og aktuelle foredrag »Dødelighet, geologi og nedbør«, og han påviste ved hjelp av en rekke diagrammer og eksempler en viss sammenheng mellom mange sykdommer og grunnforholdene og nedbørsmengden på stedet. At han er en ekte forsker er det ikke tvil om. Han slår seg ikke til ro med andres eller egne teorier før han har kontrollert og gjort undersøkelser i marken. Han mener man muligens kan begrense en del sykdom ved forholdsvis enkle midler. Svært aktuell er kreft som Lie hevder, i likhet med f. eks. tuberkulose, delvis har en forbindelse med radioaktive mineraler som vi først og fremst får inn i kroppen gjennom drikkevann og det som vokser på jorden. Mineralkorn, som ofte er mindre enn $\frac{1}{1000}$ mm i diameter, legger seg for i indre organer og dreper cellevevet sakte men sikkert hvorved bakterier lettere kan slå seg ned. Til tross for at vi ikke bare tror dette, fremholdt han, men vet det, finner man aldri omtalt noen sammenheng i den retning. — Alle forskere møter motbør, også herr Lie, men det må være spesielt hyggelig for ham nå so mhan finner at flere eksperter, ikke minst amerikanske, i sine avhandlinger støtter den teori han har hevdet siden 1951. Om han ikke ennå har fått direkte medhold av helsemyndighetene her i landet, må man ha lov å si han har fått indirekte støtte gjennom visse undersøkelser som settes i gang i disse dager, nettopp i de strøk av landet hvor Lie tidlig pekte på synlige faremomenter fra geologiens side.

Overing, Lie høstet fortjent bifall for sitt foredrag bygd på egne undersøkelser.

Vi fikk sannsynligvis for første gang i lagets historie være vitne til at stående formann ikke var til

stede fra åpningen av årsmøtet, og at den nye formann ikke var på plass etter valget. Dette skjedde fordi førstnevnte var med på ettersøkningen av flyet og ikke kom til stede før ut på kvelden, og fordi sistnevnte måtte overvære møtet i Elektroteknisk Forening.

Som ny formann etter ingeniør Kjell Aune som hadde fungert i tre år, valgte årsmøtet verkstedingeniør Reidar Stokkan. Valget gikk for øvrig svært greit takket være et utmerket arbeid av valgkomiteen.

Ellers vedtok årsmøtet å opprette en redaksjonskomité for Protonavisen etter forslag fra Knut Petersen, og dermed la komiteen komme under Protonlaget. Hittil har en kontaktmann som ikke har hatt noen tilknytning til laget, tatt seg av stoffet til Trondheimsspalten.

Petersen tok som utgangspunkt redaksjonskomiteen P/O's hilsen til »Kjære Bergensleser« i forrige nr. av avisen samt en uttalelse av nåværende kontaktmann Arnfinn Johnsen om at vi har samme problemet her med å få inn bidrag til avisen som de har i Bergen. Petersen mente at den beste ordning for å sikre stoff til spalten var ved opprettelse av en redaksjonskomité. Årsmøtet sa seg enig i dette. Han foreslo videre at komiteen skulle sammensettes av tre medlemmer oppnevnt av årsmøtet, altså to i tillegg til Johnsen som forutsetningsvis skulle stå enda ett år. Etter forslag fra Rolf Kvernø vedtok årsmøtet imidlertid at Johnsen selv skulle utpeke de to. På neste årsmøte vil red.komiteen bli valgt på linje med og på samme måte som de andre komiteer i laget.

Det er å håpe at ordningen faller positivt ut.

Etter diskusjonen var det servering av snitter og kaffe, etterfulgt av en liten svingom. KP

Merkantile uttrykk

Vi ser i forrige nummer at Bergen en gang i blant støter på underlige innstillinger hos ellers utmerkede kunder.

Forleden hadde vi besøk av en som ville vite hvorfor vi beregnet omsetningsavgift av trikkepengene, han mente staten fikk nok likevel. »Nei, bort med alt overflødig. Tilbake til gamle forhold, sløyf det unødvendige, f. eks. dobbelt k i trikk osv.« Vel erfarer vi hver dag at vi har bare gamle utrangerte trikk(er) igjen etter brannen, men vi kan da ikke snakke om pen og blek her på kontoret.

Dagens Historie

Som dere vil se under »Herr redaktør«, er det i dag mye snakk om trikken.

Det er da naturlig at dagens historie har tilknytning til samme innretning.

Singsakertrikken sto i Søndre gate. Alle som hadde ventet, greide omsider å trenge seg inn, unntatt en eldre dame som syntes at det fikk da være grenser. Hun sto oppgitt igjen, trikkeføreren bøyd seg da ut gjennom vinduet og sa: »Du må prøv å bryt dæ inn du å, det e artiar dess fleir vi e!«

Vi gratulerer

Anne Mari Nilssen og Helge Hansen som feiret bryllup den 29 september.

50 år.
Astrid Nordberg

50 år.
Magnus Hole

50 år.
Karl L. Jobansen

60 år.
Henry Thoresen

Formann Karl Mortensens

40-års jubileum ble også feiret med en fest som sterk-
vøm-montørene holdt for ham. Hvorfor fremgår av
denne versifiserte hilsenen han fikk:

Du ofret har så mang' en kveld
som lærer for oss gutter,
eksamen tas med glans og held
når aftenskolen slutter
Bevist har din elskverdighet
som alle er blitt møtt a'
at du har stor tålmodighet
når en er trang i nøtta.

For hver en rik og gjestfri stund
vi i ditt hjem fikk lære
som ga oss trygg og sikker grunn
vi frem vår takk vil bære.
Vår formann er bestemt og grei,
i faget er han mester,
vi holder av ham du og jeg
og alle her som fester.

Og nu på denne store dag
vi vil få gratulere,
vi hylder deg i dette lag
hvor du skal jubilere.
Humør og helse mange år,
vi vil vårt glass nu heve,
for Morten tar vi så en tår,
og han skal lenge leve.

J. I.

Kristian Antonsens

70-års dag gikk heller ikke upåaktet hen, rent dikte-
risk sett, selv om hilsenen trenger en liten forklaring.
Oppe på Med. ble det skillinget sammen til en for-
middagskake til kaffien, og utdelt gave fra en del
kolleger. Denne gaven var til å fylle over på »æ lerke«
han hadde fått av Sportsklubben, og så var det da at
det ble litt til overs — og så kjøpte vi skrå, og så
var det enda noe igjen — og det fikk han altså i
kontanter. Ja bare hør:

Det lakker nu mot vinterti'
vi tar en tur på loftet'
og smører våre tørre ski
som vi har gjort så ofte.
Så bærer det iveri som før,
ei Kristian ligger efter
tross alder'n er'n i full vigør,
for han har store krefter.
På hytta hjelper'n ivrig til,
ved stevner må alt klaffe,
selv damene ham takke vil
for hjelp til mat og kaffe.
Om ikke hver en lerke slår
sin trill mot himlens sky
vi håper dennes innhold får
i lerken finne ly.

En buss er også godt å ha
i kulda smaker den så bra,
og til slutt så skal du høre,
til overs ble det fire øre.

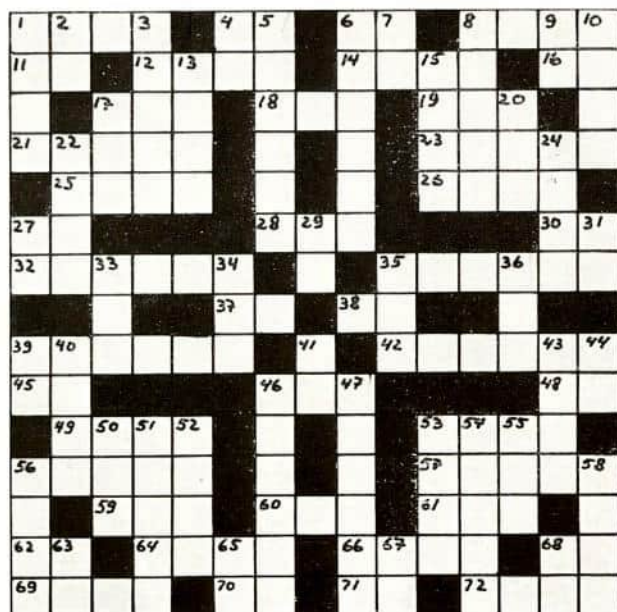
J. I.

Proton — Tromsø

Etter det vi har fått opplyst flyttet vår representant
i Tromsø inn i nye lokaler ved forrige årskifte. Det
er lyktes oss å skaffe et bilde av den moderne byg-
ningen, hvor kontorene med unntagelse av vaktmes-
terens leilighet omfatter hele fjerde etasje. Kanskje
sørger Krogh Jensen for at vi en gang ved leilighet
også får en titt innenfor vinduene. Vi er interessert
i stoff også fra våre representanter.

Premie-Kryssord

Vannrett:

1. Hval.
4. Dunst.
6. Teknisk fork.
8. Klage.
11. Litt av ananas.
12. Naturfenomen.
14. Flukt.
16. Konj.
17. Fugl.
18. Sund.
19. Pronomen.
21. Insekt.
23. Inngår ekteskap.
25. Drysser ned uten »V« i midten.
26. Konkurrent.
27. Konj.
28. Stormløp.
30. Lite hus.
32. Hovedstad.
35. Stempler.
37. Ikke inn.
38. Vil gjerne ha svar.
39. Adv.
42. Tære.
45. Stillhet.
46. Frø.
48. Artikkel.
49. Plukk.
53. Poststed i Hedmark.
56. Måleenhet.
57. Rest.
59. Var.
60. Under jakten.
61. Adelig.
62. Etterskrift.
64. Altså.
66. Væske.
68. Kold.
69. Stikker.
70. Sølv.
71. På hesten.
72. Fugl.

Loddrett:

1. Gubbe.
2. Anonym.
3. Løfte.
4. Forstavelse.
5. På fotballaget.
6. Tøy.
7. Kjem. tegn.
8. Snylte.
9. Gripe.
10. Spiser, men ikke så pent.
13. Våpen.
15. Det er visst.
17. Omvendt vesen.
20. Kjent forkortelse.
22. Kvinnenavn.
24. Fjære.
27. Prep.
29. Abrahams fødested.
31. Tidsmåler.
33. Mellom fjellene.
34. Mild.
35. Husdyr.
36. Feil.
39. Kjem. tegn.
40. Følge.
41. Myntenhet.
43. Lag.
44. Midt i trette.
46. Etterord.
47. Plagg.
50. Blomsterstand.
51. Bar.
52. Yrer.
53. I smien.
54. På kniven.
55. Skjær.
56. Kristnet.
58. Kjent tante.
63. Pattedyr.
65. Kjem. tegn.
67. Tall.
68. Plogsåle.

Løsninger sendes Wig P/O merket Kryssord innen 9 februar 1957.

Kryssord-Mester 3. Runde

Jeg tør ikke si det. Nei, det er for galt! Kjære medprotonere i landet unntatt Trondheim. Lov å spare meg. Ja, dere skjønner det vel selv. Konfekten gikk til P/T denne gangen også. På bildet ser dere den heldige vinner T. Bertelsen idet han mottar premien fra Stokkan, den nye formann i Protonlaget i Trondheim. En kan nesten høre hvorledes Stokkan bemerker: »Så, du driver ikke bare med bridge, skjønner jeg!«

Det var altså ikke nok å forsinke sendingen av Protonavisen til Trondheim allikevel. Vi må nok finne på noe lurere. Men en ting vil vi ha oss frabedt, og det er at Hellesvik sniker rundt i korridorene her i Oslo mens vi trekker. Det er noe eget ved ham. Kanskje påvirker han resultatet. I alle fall var han i Oslo denne gangen også, og det var tydelig ikke nok å holde ham unna rommet hvor trekningen foregikk ved frøken I. Søylands hånd. Neste gang utsetter vi trekningen hvis vi merker at Hellesvik er i nærheten. Fra Trondheim kan han ikke klare det!

Stillingen er for øvrig: 4 har tre riktige, seks 2 og 56 har 1 riktig løsning.

Wig.

PROTON-AVISENS

faste medarbeidere og redaktører
ønsker leserne

EN GOD JUL OG ET GODT NYTT ÅR